Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen

KOMMUNISTI

№ 9 (21) SYYSKUU 1926

SISÄLTÖ:

Ilmestyy joka kuukauden puolivälissä

PETROSKOISSA
1926

SUOMENKIELISTÄ KIRJALLISUUTTA

Suomal. Kustannusosuuskunta «KIRJA» (os. Ленинград, Набережная Жореса д. № 4) on saatavana m.m. seuravia julkaisuja:

Lenin:	Naisen vapauttamisesta	—:25
»	Uskonnosta	—:35
»	Luontaisverosta	—:30
»	Nuorisosta	—:45
V. Ojanen:	Leninin muisto	—:55
J. Stalin:	Lenin ja leninismi	—:75
J. Latukka:	Lenin suomalaisten muistelmissa	—:35
Sinovjev:	V.K.P:n historia	1:45
S. Kanatshikov:	Työväenpuolue ja talonpoikaisto	—:35
S. Lilina:	Neuvostovalta ja työtätekevä nainen	—:35
J. A. Komu:	Kumousvuosi 1905	—:30
K. Marx:	Kansalaissota ranskassa	—:30
Santeri Mäkelä:	Jumalat ja jumalain palvelus	—:45
Prof. Flerv:	Oliko Aatamia	—:15
S. Pellinen:	Neuvoja lypsykarjan ruokinnassa	—:25
	Maatalousluotto-osuuskuntain säännöt	—:20
G. Smitt:	Mitä talonpojan tulee tietää luotto-osuuskunnista	—:20
Popov ja Jakovlev:	Leninin elämä ja leninismi	—:70
I. V. Stalin:	Leninismin kysymyksiin	—:45
A. Solenik:	Neuvostorakenne	—:80
	Lääkeneuvoja taudintapauksissa	—:05
A. Toivola:	Taisteluun sukupuolitauteja vastaan	—:15
J. Libedinskij:	Viikko	—:60
	Elämäntaistelua	—:20
P. Lopatin:	Mantereitten valtaaminen	—:30
Jaroslavskij:	Poliittisen tiedon kirja maaseutua varten I:n osa	1:55

Suuri valikoima aikaisemmin ilmestyneitä sarjajulkaisuja

UUSIA KIRJOJA TYÖN ALLA

Suomal. Kustannusosuuskunta „Kirja“

KOMMUNISTI

v. 1926 15 p. Syyskuuta № 9 (21)

Vielä askel Kansainliiton hajoamista kohden

Äskettäin päättynyt Kansainliiton 7:s istunto on monessa suhteessa opettavainen. Keskeisenä tapauksena esiintyi tietenkin Saksan ottaminen Kansainliittoon ja sen yhteydessä tapahtunut Locarnon sopimuksen kauvan odotettu ratifioiminen. Saksan porvaristo, katsoen Saksan palaamista "kansojen perheeseen" yhdeksi askeleeksi menetettyyn suurvalta-asemaan johtavalla tiellä, heittäytyy riemun ja imelien toiveitten valtaan. Sosialidemokraattien äänensävy kuvastaa varmana nämä heidän isäntiensä tunteet, sos.-dem:ien selittäessä kuinka lujan europalaisen rauhan "uusi kausi" on alkanut. Eikä Ranskan virallisten sanomalehtien mieliala ole vähemmän toivorikas. "Kansainliiton vuotuinen istunto — huomauttaa "Temps"-lehden katsausten kirjoittaja (syysk. 24 p:nä) — päättyi Ranskalle menestyksellisesti." Todellisesti on Locarnon ehtojen solmimisesta kuluneen vuoden aikana paljon muuttunut, ja Saksan astumisella diplomaattisten juonittelujen areenalle, mainittuun Kansainliittoon, on nyt Ranskalla kokonaan toinen merkitys. Hahmoteltu ranskalais-saksalainen lähentyminen antoi uuden sävyn Locarnon musiikkiin. Välittäjän asema, jolla Englannin diplomatia turvasi itseään, uhkaa muuttua eristäjän asemaksi. Tähän aivan selvästi viittaa sama "Temps"-lehden katsauksen kirjoittaja, kehitellessään ranskalais-saksalaisen sopimuksen laajaa ohjelmaa. Tästä syystä ei ole ihmeteltävää, jos toiselta puolen kanaalia ei ole havaittavissa minkäänlaista mielialan nousua. Oikeaan aikaan, juuri ennen istunnon alkamista kirjoitti MacDonald "Weltbühnessä" artikkelin Kansainliitosta hyvin masentuneessa hengessä; hän ennusti siinä että Kansainliitto menettää kaiken vaikutusvoimansa, jos sen sisällä tulee kukoistamaan vanha juonittelujen ja liittoutumisten systeemi, ja että pääasiallisena kompastuskivenä tulee esiintymään kysymys edustajista Kansainliiton neuvostossa. MacDonaldin toivottomuus käy kirjaimellisesti yhteen Englannin vanhoillisen sanomalehdistön pääkirjoitusten happamen sävyn kanssa, joka neuvoston uuden valinnan jälkeen varoittaa viime mainitun työkyvyttömyydestä ja huomauttaa, että jos tulevaisuudessa ei muodostu "työkykyisempää neuvostoa" niin Kansainliiton kriisi ja toimettomuus osoittautuu jatkuvaksi.

Tämä muriseminen on selvänä todisteena siitä, että Englannin hallitus alkaa pelätä Europan mannermaalla syntyvän uuden tilanteen, joka riistäisi Englannilta sen määräävän vaikutusvallan mikä sillä tähän asti on ollut ja jota se vuosi takaperin yritti Locarnossa lujittaa. Kansainliiton uuden neuvoston ranskalaisystävällinen kokoonpano (9:stä puolivakinaisesta vaihtuvasta neuvoston jäsenpaikan omaavasta maasta on neljä — Rumania, Puola, Tshekko-Slovakia ja Belgia sidottu liittosopimuksilla Raskan kanssa), sekä ranskalais-saksalaisen sopimuksen vaara ynnä sellainen epämiellyttävä tapaus kuin Kiinan edustajan ottaminen Kansainliiton neuvostoon — kaikki tämä on luonnollisesti kylliksi huonon mielialan synnyttämiseen Englannissa.

Seitsemännen istunnon "historiallinen" asiakirja, s.o. Saksan ottaminen

Kansainliittoon, ei luonnollisesti lopettanut sitä kriisiä, jota Kansainliitto on elänyt maaliskuusta asti. Avoimen hajoamisen torjumiseksi oli pakko antaa vakinaisia paikkoja neuvostossa toisille vaatijoille, jotka muuten uhkasivat lähteä Kansainliitosta, mutta samalla järjestää niin että näitä vakinaisia paikkoja ei laskettaisi vakinaisiksi. Tämä viekkaasti ajateltu tehtävä oli päätettävänä juristien eksperttikomississa, joka esitti suunnitelman niin sanottujen puolivakinaisten paikkojen muodostamisesta edeltäkäsin taatulla uudestivalinnalla. Samalla päätettiin asettaa puolivakinaisten paikkojen lukumäärä 9:ksi. Kaikista paikan tavoittelijoista kuitenkin ainoastaan Puola tyytyi tähän almuun — Brasilia ja Espanja erosivat. Ensin mainittu, tuntien takanaan Yhdysvaltain vaikenevan kannatuksen, ilmoitti Kansainliitosta eroamisestaan jo ennen istuntoa, jälkimäinen asetti kysymyksen erittäin avonaisesti: joko todella pysyväinen paikka neuvostossa taikka Tanger. Ilmanpainetta Kansainliitossa kuvaa ei ainoastaan tämä tosiasia avoimesta kiristämisestä, mutta myöskin se huomattava levollisuus, jolla siihen suhtauduttiin geneveläisissä piireissä. Kansainliiton puolivirallinen äänenkannattaja ”Journal de Geneve” oli avoimesti tyytyväinen kysymyksen sellaiseen asettamiseen, koska se oli sopiva ulospääsy umpikujasta. ”Nyt — selitteli tuo lehti — Ranskan ja Englannin tehtäväksi jää vain päättää onko tarpeellista ”rauhoittaa Europaa” sellaisella maksulla kuin Tanger, tai ei. Jos on tarpeellista niin — ”tuohon käteen”. jos ei, niin jokainen ottaa osuutensa vastuusta”. Kuten tunnettua ei Europan rauhoittamisesta siihen hintaan voinut tulla mitään, ja Espanjan diktaattori Primo de Riveran oli ilmoitettava että Espanja ”virallisesti vetäytyy pois” ottamasta osaa Kansainliiton toimintaan.

Juristi-eksperrien viekkaasti harkitsema keksintö osoittautui voimattomaksi edes näennäisesti säilyttämään kapitalististen kansojen kesken yhtenäisyyttä, jota vastakohdat repelevät; se sen sijaan muodosti uuden ryhmän etuoikeutettuja valtioita, voimistutti pienten valtioitten tyytymättömyyttä ja paljasti niiden harhaluuloja. Tämän vuoksi ”Washington Post”-lehti, joka yhä ilmestyy Genevessä, on tietenkin aivan oikeassa määritellessään kyynillisellä levollisuudellaan kuinka suurvaltojen voima sitoo tahtonsa alle pienet valtiot, yhdistäen ne salaisilla manöövereillä toinen toistansa vastaan. Käsitellessään tapahtumia Genevessä sama lehti kylmäverisesti huomauttaa, että ”jos Europan valtojen kilpailu jo itsessään on huono asia, niin Kansainliiton olemassaolo tekee aseman vielä huonommaksi.” Saman lehden mielipiteen mukaan ”Europa voi pitää itseänsä onnellisena, jos sen rauhallisuus Kansainliiton kokouksen jälkeen jää sellaiseksi kuin se on ollut.”

Tämän riittävän ylenkatseellisen tavan ovat Kansainliitosta puhuessaan omanneet toisetkin kuin amerikalaiset sanomalehdet. Yhdysvaltain hallitus ei myöskään ole ajatellut lähettää edustajaansa komissiaan, jonka olisi tullut pohtia niitä Amerikalle asetettavia ehtoja, joita oli tehty tarkoituksella saada Pohjois-Amerikan Yhdysv. yhtymään pysyvään Kansainväliseen tuomioistuimeen. Ja vaikka näissä ehdoissa oli viisi kohtaa, joissa kansainväliseltä oikeudelta m.m. kiellettiin mahdollisuus käsitellä jotain sellaista asiaa, joka koskee Yhdysvaltojen etuja, ellei Yhdysvallat anna siihen suostumustaan, ja vaikka englantilais-ranskalainen sanomalehdistö aikanaan ilmoitti ettei sellaista kohtaa voi hyväksyä, niin kaikki ehdot kokonaisuudessaan ja ilman vastaväitteitä olivat hyväksytyt Kansainväliseen oikeuteen kuuluvien valtioitten tietoon saatettaviksi. Eikä yksikään Kansainliitossa taistelevista ryhmittymistä nähnyt nykyhetkellä sopivaksi nostattaa amerikalaisen luoton-

antajan vihaa taikka väitellä sen komentavaa roolia vastaan.

Ainoastaan yhdessä kysymyksessä antoi englantilais-ranskalainen kilpailu tilaisuuden näiden valtojen liikuttavan yksimieliseen katsantokantojen yhtenäisyyteen. Tämä tapahtui silloin kun siirtomaa-mandaattikomissi oli ajatellut esittää että valtiot, joilla on mandaatti-siirtomaita, katsottaisi Kansainliiton edessä erikoisiin kyselyihin vastuuvelvollisiksi ja että mandaatti-siirtomaitten edustajat saisivat oikeuden tehdä valituksia. Ottaen huomioon että komissin puheenjohtaja on italialainen, voidaan tässä nähdä sen hyökkäyksen jatkuminen, jota Mussolinin hallitus jo kauvan on harjoittanut Ranskaa vastaan. Tätä esitystä vastaan kuitenkin esiintyi kaikkien mandaatteja omaavien valtioitten yhteinen rintama. Briand Chamberlainin kannattamana, ilmoitti Japanin edustajalle ja — mikä erikoisen mielenkiintoista — "sosialisti" Vanderveldelle, että Ranska ei salli "anomusesitysten suojassa tapahtuvaa vehkeilyä". Chamberlain nimitti esitystä kyselyistä "inkvisiittoriseksi" ja ilmoitti että komissi yleensä ei saa rohjeta sekaantua valtioitten ja mandaattialueitten kansojen välisiin suhteisiin. Vielä avoimemmin puhui tämän johdosta virallinen englantilais-ranskalainen sanomalehdistö, joka suoraan otti puheen siitä, että valtiot eivät ole saaneet siirtomaita Kansainliiton valtakirjalla, vaan "sodan oikeudella" Sellainen menestys oli "demokraattisella idealla" siirtomaapolitiikan alalla. Tämmöisen välinäytöksen valossa voi itselleen tehdä ymmärrettäväksi Englannin imperialismin vimman sen johdosta, että Kiinan edustaja uskalsi esiintyä ja julkisesti naulata häpeäpaaluun Vansjanissa toimeenpannun verilöylyn sankarit. "Daily Telegraf" jo uhkasi Kansainliittoa boikotilla Iso-Britannian taholta, ja peloittaen Kansainliiton yleisen kokouksen puheenjohtajaa koskevilla säännöksillä, riensi ilmoittamaan että vastedes tullaan ulkopuolella päiväjärjestystä esitetyt ilmoitukset alistamaan puheenjohtajan sensuurin alaiseksi.

Sellaiset ovat istunnon tulokset. Jos tähän vielä lisää aivan toivottoman päätöslauselman aseistariisumisesta ja istunnon hyväksymän suunnitelman taloudellisen konferenssin muodostamisesta, niin tässä on "historiallisen" istunnon tyhjentävä lopputulos. Se osoitti että Kansainliiton hajoamisprosessi käy yhä syvällisemmäksi, että sisäiset vastakohdat terävöittyvät, että Kansainliitto kadottaa viimeisen näennäisenkin vaikutusvoimansa ja että sen jokainen elinpäivä paljastaa yhä uusia ja uusia tosiasioita siitä inhoittavasta roolista, jota se oli kutsuttu pelaamaan siirtomaihin ja puolsiirtomaihin suhtautumiseen nähden.

E. —nis.

„Työläis"-oppositsionin tie

Kirj. A. Slepkov.

"Mielestäni he eivät kantaneet tätä nimitystä oikein"...
Lenin.

I. Leniniläisesti asetettu kysymys proletariaatin hegemoniasta ja syndikalismi.

Puolueessamme on usein esiintynyt virtauksia, jotka ovat kritikoineet puoluetta kokonaisuudessaan niinsanotulta "vasemmalta" sivustalta. Tosin ei tämä kritiikkimetoodi ole monopoolinen puolueen sisäisille oppositsionivirtauksille. On tapahtunut niinkin, että tyypilliset pikkuporvarispuolueiden edustajatkin ovat "syyttäneet" kommunistista puoluetta pikkuporvarillisuudesta. Muistelkaamme vaikkapa mitä kirjoitti mensheviikkien johtaja L. Martov Lokakuun vallankumouksen sosialistisesta luonteesta ja bolshevistisesta politiikasta. Hän se oli joka vakuutti, että pikkuporvarillinen sotilas oli yhteiskunnallisesti määräävänä tekijänä bolshevistiselle politiikalle vallankumouksessa.

Toinen mensheviikki, Dalin, joka on puoluettamme vastaan tähdätyn "perusteellisemman" parjauskirjallisuuden luoja, "osoitti" kirjassaan "Sodan ja vallankumousten jälkeen", että neuvostovallalla on ollut ja on edelleenkin menestystä vain sikäli, mikäli se asettuu ei proletaarisen, vaan pikkuporvarillisen politiikan tielle.

Samantapainen suunta oli länsi-eurooppalaistenkin opportunismin ideologien "kritiikillä" (Kautsky, Bauer y.m.).

Näiden "arvostelijoiden" poliittinen ohjelma oli tosin niin selvästi opportunistinen, ettei heidän "vasemmistolaisuutensa" saanut aikaan muuta kuin naurua.

Paljon vaikeampaa on paljastaa "vasemmisto"-fraasien takana piileviä objektiivisesti antiproletaarisia tendenssejä puolueen sisäisissä oppositsionivirtauksissa. Kaikki muistavat, että erään puolueen sisällä esiintyneen Leninvastaisen virtauksen edustaja, vastaukseksi hänen platformunsa pikkuporvarilliseksi arvosteluun, "ilkuen" osotti räikeään "ristiriitaan": toiselta puolen nähkääs hänen edustamansa uklooni oli talonpoikaiston osuuden aliarvioimista vallankumouksessamme, mutta toiselta puolen hän on pikkuporvarillinen; eikö se ole ihmeistä että tässä eivät päät käy yhteen.

Ei voi olla pienintäkään epäilystä siitä, etteikö "työläis"-oppositsionilla olisi vieläkin s u u r e m p a a oikeutta tähän argumenttiin m u o d o l l i s-l o o g i l l i s e l t a kannalta katsoen. Mutta yhtä epäilyksetön on myöskin se, ettei oikeutta tähän argumenttiin voi perustella dialektisesti, vaan ainoastaan muodollisloogillisesti.

Mensheviikit myöskin aliarvioivat talonpoikaiston osuuden vallankumouksessa, mutta silti he kuvailivat vallankumouksen alun olleen, ei proletaarisen, vaan pikkuporvarillisen.

Proletariaatin ja ennen kaikkea sen etujoukon poliittinen kypsyneisyys määritellään kykeneväisyydellä täyttämään työtätekevien joukkojen h e g e m o n i a n tehtäviä. Jos proletariaatti ei ole vielä kasvanut ymmärtämään hegemoniansa tehtäviä, jos se ei ole tehnyt eikä tee alituisesti tämän suurtaisia käytännöllisiä johtopäätöksiä, — niin se ei ole vielä "luokka itseään varten", tietoinen historiallisista tehtävistään.

"Se joka kiinnittää työväenluokan huomion, tarkkaavaisuuden ja tietoisuuden ainoastaan tai vaikkapa vain etupäässä itseensä työväenluokkaan, se ei ole sosialidemokraatti (kirjoitti tov. Lenin jo kirjassaan "Mitä tehdä?"), sillä työväenluokan tietoisuus on katkeamattomasti ja täysin selvästi sidottu ei ainoastaan teoreettisiin ... oikeammin, ei niin paljon teoreettisiin, kuin poliittisen elämän kokemuksista syntyneisiin käsityksiin nykyisen yhteiskunnan kaikkien luokkien keskinäisistä suhteista."

"Nykyisenä" yhteiskuntana SSSR:n proletariaatilla on neuvostoyhteiskunta. Olla SSSR:n olosuhteissa marxilainen (sillä v. 1902, jolloin Lenin kirjoitti kirjansa "Mitä tehdä?", merkitsi "sosialidemokraatti" juuri samaa kuin "marxilainen") merkitsee ennen kaikkea sitä, että ymmärtää vallassaolevan työväenluokan itsetietoisuuden katkeamattomat yhdyssiteet oikeiden "poliitti sen elämän kokemuksista syntyneiden käsitysten" kanssa kaikkien neuvostoyhteiskunnan luokkien keskinäisistä suhteista. Konkreettisemmin sanoen se merkitsee: ymmärtää oikein proletariaatin diktatuurin osuus ja tehtävät sen suhteissa neuvostoyhteiskunnan eri luokkiin.

Luonnehtien proletariaatin diktatuurin "uutena luokkataistelun muotona" tov. Lenin laatimassaan suunnitelmassa broshyyriään "Proletariaatin diktatuurista" varten (vuoden 1919 lopulla — vuoden 1920 alkuun) merkitsi muokattaviksi ja perusteltaviksi m.m. seuraavat ajatukset:

"Proletariaatin diktatuuri työtätekevien joukkojen (ja koko yhteiskunnan) **johtamisena** proletariaatin puolelta. Luokkataistelun kaksi perustehtävää (ja vastaavasti myöskin kaksi uutta muotoa) proletariaatin diktatuurin aikana:

1) Riistäjäin vastustuksen murtaminen (ja kaikki yritykset palata kapitalismiin ja kapitalistisiin traditsiooneihin).

2) Systemaattinen johtava vaikutus (myöskin taistelua, vaikkakin erikoislaatuista, tosin kokonaan toisenlaisen vastustuksen voittamista ja kokonaan toisenlaatuista voittamista) kaikkiin työtätekeviin paitsi proletaareihin".

Tahi hieman alempana:

"Proletariaatin diktatuuri on kaikkien työtätekevien opettamista **yhden** luokan, proletariaatin tahoita, idem jorto. **Ohjata. Hallitseva luokka, proletariaatti yksin ...** Neuvostot — proletaarinen demokratia — proletariaatin diktatuuri.

... Vallankumouksen kokemus. **Vetää mukaan ja ohjata.** Vallankumouksellisen proletariaatin auktoriteetti **työtätekevien** keskuudessa."

Näihin kohtiin sisältyvät siis seuraavat ajatukset:

1. "Neuvostovalta on proletariaatin, yhden luokan diktatuurimuoto.

2. Tämä diktatuuri on luokkataistelun erikoismuoto.

3. Jälkimäinen toteutetaan eri tavalla suhteessa riistäjiin (pääoma) ja suhteessa työtätekeviin pikkuporvarillisiin joukkoihin (suurin osa talonpoikaisjoukkoja).

4. Jälkimäisiin nähden on välttämätöntä "johtava vaikutus", jossa taistelumuodot (vaikkakin "erikoislaatua", toisenlaiset kuin pääomaan nähden) olisivat sopusoinnussa johtamisen", "vetämisen ja ohjaamisen", "suuntaamisen", "opetuksen" ym. kanssa, sillä proletariaatin diktatuuri on kaikkien työtätekevien opettamista yhden luokan, proletariaatin taholta.

Nep'iin siirtymisen jälkeen tov. Lenin alituisesti painosti valtioksi järjestyneen proletariaatin hegemonian toteuttamisen välttämättömyyttä, taloudellisella alalla suhteessa talonpoikaistoon, pitkällisen työn välttämättömyyttä talonpoikaistalouksien pääjoukon köyhien ja keskivarakkaiden muokkaamisessa sosialistisille raiteille.

Täten ajatteli tov. Lenin yksityisen taloupoikaistalouden erikoislaatuisen voittamisen uudistamistietä läheisen liiton vallitessa proletariaatin ja talonpoikaiston perusjoukon (yksinkertaisten tavarantuottajien) välillä.

Lopuksi hän viimeisessä kirjoituksessaan "Osuustoiminnasta" osoitti tämän uudistamistyön päätehtävät.

Niinpä Lenin luodessaan proletariaatin diktatuurin poliittista linjaa käsitti valtaapitävän proletariaatin, ei proletaaristen työtätekevien joukkojen ja ennen kaikkea köyhien ja keskivarakkaiden yksinkertaisten tavarantuottajajoukkojen hegemonina.

Se joka tulee toiseen käsitykseen proletariaatista, se ei ole vielä kasvanut marxismin ja leninismin asteelle. Kun eräät äkkijyrkät, unohtaen, että välttämätön on työväen ja talonpoikain liitto ja proletaarisen hegemonian toteuttaminen suhteessa laajoihin talonpoikaisjoukkoihin — pitävät tätä unohtamista ansionaan tai joka tapauksessa takeena pikkuporvarillista syrjäpyrkimystä vastaan, niin he esiintyvät marxilaisuuden mataloittajina, joiden toiminta on yksinomaan proletariaatin massavaistojen kumartamista.

Työväenluokka on tullut maaseudulta. Maalta tullut uusi, "raaka" työläinen tuo mukanaan tehtaaseen myöskin pikkuporvarillisen asioihin suhtautumisen, umpimielisyyden, individualismin. Industriaalisen tuotannon koulu sekä proletariaatin etujoukon työläisten ja kommunistisen puolueen vaikutus murtavat tämän uusien työläisten umpimielisyyden ja individualisuuden.

Mutta useilla heistä tietoisuuden kasvu, miten sanoakseni, "kohottaa liiaksi" heidän ammattikuntaista itsetietoisuuttaan, joka on vastakkainen proletariaatin luokkatietoiselle käsitykselle kaikkien työtätekevien hegemonina.

Täten, yhteiskunnallispsykologiselta kannalta katsoen, politiikassa ilmenevällä ammattikuntaisella itsetietoisuudella on pikkuporvarilliset juuret. Se ei ilmaise proletariaatin katsantokantaa eikä pyrkimyksiä eteenpäin sosialismia kohden, kaikkien riistettyjen vapauttamiseen vaan kehittelee pikkuporvarillisia jätteitä työläisjoukkojen psykologiassa. On ilman muuta selviö, että kun "ammattikuntaisten" tendenssien lähde on tuollainen, niin ne kehittyessään proletaarisessa puolueessa voivat johtaa ainoastaan jyrkästi proletaarisvastaisten virtausten muodostamiseen.

"Työläis"-oppositsioonin historia on tästä selvänä todistuksena.

II. „Työläis"-oppositsioni diskussionin aikana ammattiliitoista.

"Työläis"-oppositsioni muodostui vuoden 1920 lopulla ja alkupuolella vuotta 1921, jolloin käytiin diskussionia (väittelyä) ammattiliittojen osuudesta, erikoiseksi fraktionivirtaukseksi puolueessamme. Tässä tapauksessa meitä ei intresseeraa fraktsion kokoonpano (jonka riveihin kieltämättä kuuluu kokolailla huomattaviakin bolshevikkityöntekijöitä) eikä asian organisatoorinen puolikaan, vaan 'työläis'-oppositsionin aatteellis-poliittisen platformun ydin. Tältä näkökannalta herättää suurimman mielenkiinnon oppositsionin kehityksen ensi vaiheissa tov. A. Shljäpnikovin väittelykirjoitus "Työläisliittojen tarkoitusperistä", joka on kirjoitettu joulukuussa v. 1920, ja joka perustelee "työläis"-oppositsionin platformua.

Kuten tunnettua, "työläis"-oppositsionin tärkein teesikohta sisälsi:

" Koko kansantalouden hallinnon järjestäminen kuuluu yleisvenäläiselle tuotannollisiin ammattiliittoihin kuuluvien tuottajain edustajakokoukselle, joka valitsee tasavallan koko kansantaloudelle hallinnollisen keskuselimen."

Mitenkähän tov. Shljäpnikov perusteli tällaisen "uudistuksen" välttämät-

tömyyden tuotannon johtoon nähden ja jyrkän muutoksen proletariaatin eri laisten järjestöjen suhteisiin nähden? Kirjoituksessa on kaksi perusargumenttia: toinen — puolueen historiasta, toinen — ohjelmasta. Tov Shljäpnikov osoittaa ennen kaikkea siihen, että vuoden 1921 alkuun kehittynyt asiaintila merkitsi tavatonta perääntymistä verrattaessa välittömästi Lokakuun vallankumouksen jälkeiseen aikaan, jolloin ammattiliitot johtivat tuotantoa.

"Lokakuun vallankumous avasi uuden sivun ei ainoastaan Venäjän ammatillisen liikkeen historiassa. Silloin kun työväen, sotilaiden ja talonpoikain neuvostot koko maassa valloittivat valtiovallan, kävivät ammattiliitot taistelua työväenluokan diktatuurin puolesta taloudellisella alalla. . . . "Työväenluokan taloudellisten, oikeudellisten ja moraalisten etujen puolustamisen" asemesta lakkojen ym keinojen avulla, täytyi ammattiliittojen mitä vaikeimmissa oloissa nousta **erinäisten tuotantojen, kokonaisten teollisuusalojen ja liikkeiden johtoon.** Ammatillisen liikkeen uuden aikakauden tehtävät määriteltiin ensi kerran ammattiliittojen ensimäisessä yleisvenäläisessä edustajakokousessa tammikuussa 1918. Tov Sinovjevin alustamana hyväksytyn päätöksen kuudennessa kohdassa sanotaan kirkkaasti, että "ammattiliittojen toiminnan painopiste tällä hetkellä pitää siirtää organisatooris-taloudelliselle alalla. Ammattiliittojen, proletariaatin luokkajärjestönä, joka on rakennettu tuotantoala-periaatteen mukaan, pitää ottaa kantaakseen päätyö tuotannon organisoimisessa ja rikottujen tuotantovoimien elvyttämisessä."

Näin olivat asiat vallankumouksen alussa. Mutta mitä muutoksia toi koko kansalaissodan aikajakso?

"Mutta siitä ajasta, proletaarisen vallan kevätajasta on kulunut kolme vuotta, ja niiden aikana tehty työ pitää tulla nyt arvioiduksi. . . Mennyt valtavuus ammattiliittojen toiminnassa 17:nnen vuoden lopulla ja 18:nen vuoden alussa vie meidät hautajaissoittoon. . . III:n kongressin hyväksymässä päätöksessä ammattiliittojen työstä puhutaan hyvin paljon molemmissa edellisissä kongresseissa hyväksyttyjen päätelmäin oikeudesta, mutta poissa on entinen kirkkaus, selvyys ja perspektiivi. Sen sijaan, että **selvästi työntäisi esiin tehtävät, sisältää päätös sarjan vaatimattomia toivomuksia ja kehotuksia ammattiliitoille, miten niiden on käyttäydyttävä suhteessaan valtiovallan elimiin.**"

"Työläis"-oppositsioni vaati siis palattavaksi takaisin niihin ammattiliittojen ja teollisuuden keskinäisiin suhteisiin, jotka olivat säätyneet heti Lokakuun kumouksen jälkeen. Tämän historiasta otetun argumentin virheellisyys on siinä, että se ei ota huomioon sitä jyrkkää muutosta, mikä proletariaatin yhteiskunnallisten järjestöjen keskinäisissä suhteissa oli tapahtunut Lokakuun kumouksen jälkeen vuoteen 1921. Lokakuun kumouksen aikoina ja välittömästi sen jälkeen olivat ammattiliitot juuri ne proletariaatin vallankumoukselliset joukkojärjestöt, jotka bolsheviikkien puolueen kehotuksesta taistelivat valtiovallan proletariaatin käsiin valloittamisen puolesta ja tämän vallan lujittamisen puolesta. Tässä ei saa unohtaa, että puolueen johtamien ammattiliittojen välittömällä ja alotteellisella osanotolla rakentuva proletaarinen neuvostovalta ennen kaikkea ne järjestönsä, joiden päämääränä oli luokkavihollisen välitön kukistaminen kansalaissodassa. Proletaarisen valtion taloudelliset hallitsevat kukkulat lujittuivat paljon myöhemmin. On luonnollista, että ammattiliitot suorittivat teollisuuslaitoksien vallankumouksellisen valtaamisen ja ensi aluksi niiden johtamistyön.

Mutta sitä mukaa kuin proletaarinen valtio vankentui ja sen talouselimet muovaantuivat, sitä mukaa nämä toimet siirtyivät Kork. Kansantalousneuvostolle, ja ammattiliitoista tuli se "reservuaari" (varasto), josta katkeamatta uusinnettiin ja täydennettiin valtion

talouselimiä työläisorganisaattoreilla ja joka auttoi valtiota voittamaan taloudelliset vaikeudet. Juuri tähän viittaa kolmas kohta tov. Rudsutakin laatimassa päätöslauseessa ammattiliittojen tehtävistä, kohta jota Lenin kannatti ja jonka KK hyväksyi:

”Valtion talouselimien hallinta, tuotantokoneiston ja hallinnon vähitellen valtaaminen niiden käsiin, tämän koneiston eri osien sopeuttaminen — kaikki tämä on siirtynyt teollisuuden hallintatyön ja tuotanto ohjelman muokkaamistyön painopisteen näihin elimiin. Tämän yhteydessä on ammattiliittojen työ tuotannon organisoimisen alalla ilmennyt osanottona päähallintojen, keskushallintojen ja tehdashallintojen kollegioiden muodostamiseen.”

Merkiten välttämättömäksi ammatti liittojen ja talouselimien tiiviimmän yhteistoiminnan teollisen rakennustyön alalla, alleviivaten sitä että välttämätön on ammattiliittojen osanotto yleisen tuotanto-ohjelman laatimiseen päätös lause ei kuitenkaan ollenkaan kehota palaamaan niihin epäjärjestyksellisiin ja kaoottisiin suhteisiin, jotka olivat niin kuvaavia kansalaissodan alkuajoille, vaan on se rakennettu sille ajatukselle että tuotannon valtiollinen johto on säilytettävä.

Tov. Shljäpnikovin historiallista vetoomusta ei siis voida pitää minään perusteena.

Lokakuussa ja välittömästi lokakuun jälkeen oli teollisuus ammattiliittojen käsissä (oikeammin: ammattiliitot valtasivat teollisuuden) siksi, että ei ollut vankkoja valtion talouselimiä: v. 1921 olivat nämä elimet olemassa, vaikkakin ”byrokraattisine turmeluksineen”.

Sitäkin epäonnistuneempi oli ohjelmasta otettu perustelu.

”Jos käännymme ohjelmamme puoleen, jonka VKP:n VIII puoluekokous hyväksyi ja joka on koko politiikkamme ohje, niin siellä luvussa ”Taloudellisella alalla” 5:nnessä pykälässä on kyllin selvä esitys ammattiliikkeen tarkoitusperistä: ”Ollen Neuvostovallan lain ja säätyneen käytännön mukaan jo osallisina kaikissa tuotannon hallinnon paikallisissa ja keskuselimissä, tulisi ammatillisten liittojen joutua tosiasiallisesti keskittämään käsiinsä koko kansantalouden, käsitettynä yhdeksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi, johto. . .

Ja kun nyt taas nostetaan kysymys ”ammattiliittojen tehtävistä”, niin ei se tapahdu siksi, että liittojen edessä olevat tehtävät olisivat ”epäselvät”. Eräät kriitillisesti ajattelevat toverit yksinkertaisesti eivät hyväksy päätöksiä evätkä ohjelman määritelmiä ammattiliittojen tehtävistä. Heitä pelottaa jättää ammattiliittojen suoritettaviksi nämä tehtävät, koska he eivät usko työväen järjestöjen voimaan, tietoisuuteen ja ohjelmatehtävien täyttämiskykyyn. . .”

On helppo ymmärtää, että ohjelman määritelmien ja päivän poliittisten tehtävien välillä on iso välimatka; on helppo ymmärtää, että kehkeytynyt sosialismi, joka edellyttää valtion ”liukenemista”, edellyttää myöskin talouden johtamiskysymyksen toisenlaista ratkaisua kuin on se ratkaisu, joka annetaan sosialismia kohden liikunnan alkamis-hetkellä, hetkellä, jolloin proletariaatin diktatuuri syntyy ja lujittuu.

”Työläis”-oppositsioni taas vaati proletariaatin diktatuurin lujittumisen ja muovaantumisen hetkellä toteutettaviksi ne taloudelliset toimenpiteet, jotka voidaan toteuttaa vasta pitkäaikaisen, valtiottomaan yhteiskuntaan vievän kehityksen tuloksena.

Arvostellessaan oppositsionin puolueen ohjelmasta ottamaa argumenttia Lenin tekee seuraavat huomautukset ohjelman erinäisiin kohtiin:

1) ”ammattiliittojen pitää tulla” (siis eivät ole tulleet, eivätpä vielä edes ole tulemassa)”;

2) ”tosiallisesti keskittämään käsiinsä” (käsiinsä, s.o. ammattiliittojen käsiin, s.o. massojen käsiin, jotka kaikki ovat

liittyneet yhteen; jokainen näkee, kuinka kaukana vielä olemme ensimäsestäkin tällaiseen tosiasialliseen keskittämiseen lähentymisestä)";

3) "keskittämään... koko kansantalouden, käsitettynä yhdeksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi, kaikki hallinto" (siis, ei teollisuusalojen eikä teollisuuden, vaan teollisuuden plus maanviljelyksen jne. Olemmeko lähellä sitä, että tosiasiallisesti on keskitetty ammattiliittojen käsiin maanviljelyksen hallinta?)".

On helppo huomata, että Lenin arvostelussaan erikoisesti iskee siihen seikkaan, että "työläis"-oppositsioni ei näe koko kansantalouden johtamistehtävää, että se ratkaisee kysymyksen teollisuuden johtamisesta niin kuin meillä olisi olemassa vain tämä teollisuus ja neuvostoyhteiskunnassa olisi vain proletariaatti.

Lenin sanoo: "Syndikalismi siirtää tuotantoaloittain pirstotulle puolueettomain työläisten massalle teollisuusalojen hallinnan (päähallinnot ja keskushalinnot"), hävittäen siten puolueen olemassaolon tarpeellisuuden, tekemättä pitkäaikaista työtä enempää massojen kasvattamiseksi kuin **koko kansantalouden hallinnan tosiasiallisesti** keskittämistä niiden käsiin" (Leninin harv.).

Väittelyssä ammattiliittojen merkityksestä siirryttäessä "rauhalliseen taloudelliseen rakennustyöhön tuli omalaatuisessa muodossa asetetuksi kysymys proletariaatin hegemoniasta vallankumouksessa, proletariaatin johtavasta osasta Neuvostotasavallan taloudellisessa elämässä.

"Työläis" oppositsioni vastasi silloin tähän kysymykseen kielteisesti; oikeammin se ei edes nähnyt kysymystä proletariaatin hegemoniasta "rakentamisen" kaudella.

Mikä oli "työläis"-oppositsionin ideologien ajatuksen "juoksu"?

Se voidaan luonnehtia seuraavalla tavalla.

Neuvostovallan taloussysteemissä on teollisuus yhtenä sektorina; se, ja vain se, kiinnittää proletariaatin mieltä; proletariaatin talouspolitiikan tehtävät rajoittuvat teollisuuden järjestämis ja johtamistehtäviin; näitä tehtäviä tulevat paremmin ratkomaan proletariaatin ammatilliset joukkojärjestöt, kuin neuvostovaltion byrokratisoituneet talouselimet; siksi — eläkööt tuottajien edustajakokoukset ja teollisuutta hallitsevat ammattiliitot — ja alas Korkein Kansantalousneuvosto!

Juuri näihin johtopäätelmiin tulee tov. Shljäpnikov.

"Meidän puolueen pitää käytännöllisesti ratkaista kysymys siitä, mitä teitä se tulee ajamaan taloudellisen rakennustyön politiikaansa, työväenjärjestöjen kautta vaiko vanhan **porvarillisen kaudelta omaksutun metoodin mukaan, byrokraattisesti rakennettujen koneistojen kautta... Byrokratismin vaarallisin puoli on valtiokoneistojen fetishismissä, niiden pyrkimyksessä pitää itseään maan napana, jonka ympäri pyörivät aurinko, kuu ja muut neuvostoplaneetat...**

Nykyään ilmenee työväenjärjestöjen kaikki osallisuus teollisuutemme järjestämiseen ja hallintaa siinä, että ammattiliitot ovat työntekijäin hankkijoina Kork. Kansantalousneuvostolle. Muilla aloilla on meillä käytännöllisessä työssä pelkästään hankauksia ja konflikteja, jotka raskaasti heijastuvat talouteemme sairaassa ruumiissa. **Tämä voidaan välttää vain joko siten, että hävitetään työväen tuotannolliset ammattiliitot taikka siten, että hävitetään Korkeimman Kansantalousneuvoston itsekylläisyys ja alistetaan sen työ työväen tuotannollisten järjestöjen alaiseksi.** Ei ole kysymys pelkästä päiden alistamisesta, persoonien ravistamisesta tai siirtelyistä, kysymys on **kahden, toinen toisensa pois sulkevan alkeen toteuttamisesta..."**

Tov. Shljäpnikov väittää, että "taloudellisen rakennustyön politiikkansa ajaminen" valtion kautta on vain vanhan porvarillisen metoodin käyttämistä; samalla hän asettuu "uuden" metoodin kannalle, sille kannalle, että tuotantoa pitää välittömästi johdettaman ammattiliittojen puolelta.

Mitä poliittisesti esitti tov. Lenin "työläis" opposiasionia vastaan.

Neuvostotasavallassa hallitsevan proletariaatin täytyy hallitseviin kukkuloihinsa nojaten, pyrkiä johtamaan "koko kansantaloutta", ja se merkitsee pyrkimystä ohjaamaan sekä teollisuutta että maataloutta; sosiaalisesti, yhteiskunnallisesti merkitsee se sitä, että proletariaatin pitää talouden rakentamistyössä turvata hegemoniansa suhteessa talonpoikaiston laajoihin köyhiin ja keskivarakkaisiin massoihin ja valloittaa nämä massat pääoman vaikutuksen alaisuudesta. Neuvostovaltio juuri on se proletariaatin luokkataistelun ase, joka takaa tämän tehtävän ratkaisun.

Minkätähden "kansantalouden kokonaisuudessaan" johtamistehtävät otti itselleen proletaarinen valtio, ja minkätähden "tuottajain edustajakokoukset" eivät niitä voineet ottaa?

Ensinnäkin sentähden, että proletaarinen valtio-valta voi soveltaa väkivallan metoodeja (suhteessa riistäjiin) rinnan ohjaamis, vaikuttamis- ja uusiksi muokkaamis-metoodien kanssa (suhteessa ei-proletaarisiin työtätekeviin massoihin), mikä on sosialististen aineksien suhteellisen kasvun ehto.

Toiseksi valtiovalta sisällyttää osin välittömän hallinnollisen, osin säännöstelevän vaikutuksensa piiriin koko kansantalouden kaikkine osineen (sekä teollisuuden että maatalouden), ja siten taataan SSSR:n koko taloussysteemin vähitellen muokkaaminen sosialistiselle ladulle, ristiriitojen vähitellen hävittäminen kaupungin ja maaseudun väliltä.

Kolmanneksi, ollen proletaarinen luokkaolemukseltaan, on neuvostovaltio kokoonpanoltaan työläis-talonpoikainen, sen elimissä eritoten alimmissa, toimii köyhien ja keskivarakkaiden talonpoikaismassojen edustajia, jotka neuvostollisen rakennustyön prosesseissa ovat kasvaneet uusiksi ihmisiksi.

Juuri kaikkien näiden seikkojen vuoksi on proletaarisen valtion olemassa olo ja toiminta menestyksellisen sosialistisen rakennustyön tinkimätön ehto, tämän rakennustyön tärkein, perustava tekijä; ja juuri tämän vuoksi siirrettiin kommunistisen puolueen parhaat voimat, päävoimat proletariaatin valtion johtamistyöhön.

"Työläis"-oppositsioni ei ymmärtänyt proletariaatin diktatuurin tätä osaa. Se ei ollut kasvanut niin pitkäksi, että olisi kyennyt marxilaisleniniläisesti asettamaan kysymyksen proletariaatin diktatuurista ja sen osuudesta sosialismin rakentamisessa. Yleisemmin sanottuna: sen virhe oli siinä, että se ratkaisi politiikan pääkysymykset siirtymiskaudella kapitalismista kommunismiin ammattikuntaissyndikalistisesta näkökulmasta, eikä proletariaatin hegemonian toteuttamisen ja lujittamisen kannalta. Tämä virhe oli sitäkin vaarallisempi, kun se tehtiin siirryttäessä "rauhallisen" rakennustyön kauteen, jolloin kysymys proletariaatin liitosta talonpoikaiston kanssa ja proletariaatin hegemoniasta suhteessa talonpoikaistoon nousi erikoisen kärkevänä, jolloin oli puhe "siirtymiskaudesta siirtymiskaudessa".

Tov. Lenin lausui jo ennen uuteen talouspolitiikkaan siirtymistä väitellessään ammattiliittokysymyksestä:

"Analysoidessamme nykyistä poliittista tilannetta me voisimme sanoa että elämme siirtymiskautta siirtymiskaudessa.

Koko proletariaatin diktatuuri on siirtymiskautta, mutta nyt meillä on niin sanoakseni

kokonainen tukku uusia siirtymiskausia. Armeijan demobilisointi, sodan loppu, paljon pitemmän hengähdyshetken mahdollisuus kuin aikaisemmin, **sodan rintamalta työn rintamalle varmemman siirtymisen mahdollisuus. Yksistään tästä**, vain tästä syystä jo **muuttuu proletariaatin luokan suhde talonpoikain luokkaan.** Millä tavalla muuttuu? Sitä pitää hyvin harkiten tarkastella, mutta teidän teeseistänne se ei käy esiin. Niin kauan kuin emme ole harkinneet, niin kauan pitää osata odottaa"...

X:een puoluekokoukseen mennessä olivat sekä Lenin että puolue kokonaisuudessaan jo harkinneet ja tekivät poliittisen johtopäätöksen muutoksien arvioinnista siirryttäessä uuteen talouspolitiikkaan.

III. „Työläis"-oppositsiooni uuteen talouspolitiikkaan siirtymisen aikana.

Seuraavana etappina "työläis"-oppositsioonin kehityksessä ovat: 1) sen ideoloogien esiintyminen X:n puoluekokouksen aikana, jolloin puolue päätti kääntää neuvostovaltion uuden talouspolitiikan raiteille, ja 2) "työläis" oppositsioonin vetoaminen Kominterniin.

Tyypillinen dokumentti "työläis"-oppositsioonin tämän ajan kehityksestä on tov. Kollontayn pikku kirjanen ("Työläis-oppositsiooni". Käsikirjotuksen oikeuksilla. Ainoastaan puolueen jäsenille. Moskova, v. 1921). Tässä ohjelmakirjasessa on annettu puolueen politiikan yleinen poliittinen arvostelu ja nostettu suuri joukko puoluekysymyksiä, astuttu pitkälle ammattiliittojen osuutta talouden rakennustyössä koskevan kysymyksen puitteiden ulkopuolelle.

Välittämättä siitä, että puolue oli X:nteen puoluekokoukseen merkinnyt käänteen uuteen talouspolitiikkaan, käänteen, joka ei vähimmässäkään määrässä ollut kytkettävissä yhteen "työläis"-oppositsioonin ammattiliittojen osuutta koskevan platformun sotakommunististen tendenssien kanssa, on tov. Kollontay kirjasessaan ammattiliitoista sillä samalla kannalla, jolla "työläis"-oppositsiooni v. 1920 lopulla muodostui.

Kenen on toteutettava proletariaatin diktatuurin luomistyö talouden rakentamisen alalla? Kokoonpanoltaan luokkajärjestöjenkö, jotka välittömästi, elämän langoilla ovat sidotut yhteen tuotannon kanssa, s. o. **teollisuusliittojenko, vaiko neuvostokoneistojen,** jotka ovat irti välittömästä, elävästä taloudellis-tuotannollisesta toiminnasta, ja sen lisäksi sekavia yhteiskunnalliselta kokoonpanoltaan? Siinä on erimielisyyksien ydin. Työläis-oppositsiooni on **ensin mainitulla** kannalla."

Näin asettaa ja ratkaisee kysymyksen tov. Kollontay. Syndikalistinen kanta on tässä täydellisesti säilytetty. Ammattiliittojen pitää suorittaa teollinen rakennustyö, ei neuvostovaltion.

Samalla tov. Kollontay yrittää todistaa, että neuvostovalta on lakannut olemasta proletariaatin luokkataistelun aseena, että se on isossa määrin menettänyt ja edelleen menettää luokkaluonnettaan. Sisäinen logiikka tov. Kollontayn mietelmissä on epäämätön: sosialistista teollisuutta pitää johtaa ammattiliittojen, eikä neuvostovaltion, siksi että valtio lakkaa olemuksensa puolesta olemasta proletaarinen luokkajärjestö, kun taas ammattijärjestö sellainen on. Neuvostovaltiosta kirjottaa t. Kollontay:

"Luonteeltaan yleisvaltiolliset tehtävät pakottavat niin paikalliset kuin keskuksenkin neuvostoelimet, komisariaatit, jopa Kansankomisarien Neuvoston ja Toimeenpanevan Keskuskomiteankin kuuntelemaan, mukaantumaan näihin työn tasavallan kolmeen erilaiseen väestöryhmään (työväenluokka, talonoikaisto, pikkuporvaristo ja entisen porvariston jätteet — spetsit, teknikot, kauppamiehet — kuten t. Kollontay ylempänä kirjoitti. — A. S.), jonka vuoksi **menetetään**

luokkalinjan varmuus ja puhtaus, linjan jonka kannattajana vallankumouksen edun nimessä pitää pysyä meidän puolueen. **”Yleisvaltiolliset” seikat alkavat painaa enemmän kuin työväenluokan edut”.**

Aivan ilmeistä, että esittäessään väitteen valtiollis-neuvostollisen linjan poikkeamisesta proletaarisesta luokkalinjasta ”työläis”-oppositsiooni piti epäproletaarisena myöskin neuvostovaltiota ohjaavan puolueen linjaa. Se voidaan osottaa seuraavalla otteella t. Kollontayn ohjelmasta:

”Kun puolueemme samaistuu neuvostovaltion koneiston kanssa, niin sen **selvä luokkapolitiikka muuttuu yhä enemmän ja enemmän siksi luokkien yläpuoliseksi politiikaksi,** joka ei ole mitään muuta kuin johtavien elinten **”mukaantumista”** väestön sosialistisesti erilaisen, sekalaisen kokoomuksen **erilaisiin ja ristiriitaisiin etuihin”.**

”Pahan juuren” hoksaa t. Kollontay väärässä politiikassa talonpoikaiston suhteen, luokkalinjan vääristymisessä pikkuporvariston painostuksen alla, harhoissa että proletariaatti muka voi ohjata neuvostollista rakennustyötä työväen ja talonpoikain liiton pohjalla.

”Ja **me** Neuvosto-Venäjällä **olemme pakotetut vakuuttamaan** sekä itsellemme että koko työväenluokalle, että **pikkuporvaristo** poroporvaristo (puhumattakaan enää talonpoikaistosta taloudellisen ja työtä rakastavan keskivarakkaan hahmossa) **voi erinomaisesti vihtyä yleisen kyltin: ”kaikki valta neuvostoille”** alla, unohtaen että juuri jokapäiväisessä elämän käytännössä työväen edut ja pikkuporvarillisen ideologian täyttämän poroporvariston ja talonpoikain edut kiertämättä törmäävät vastakkain, riuhtoen neuvosto-politiikkaa eri puolille ja **vääristäen sen luokkalujuuden”.**

Erikoinen arvostelu kohdistetaan t. Leninin pyrkimykseen kiinnittää puolueen ja työväenluokan huomio siihen. että välttämätön on luja taloudellinen liitto keskivarakkaan kanssa. ”Työläis-oppositsiooni katsoi tässä pyrkimyksessä olevan sovittelu tendenssejä, anti-proletaarisen poliittisen linjan. Ja puolueen viitottamaa uuteen talouspolitiikkaan siirtymismanööveriä käsitteli t. Kollontay sovittelupolitiikan ilmauksena.

”Proletariaatti vaatii politiikan suurinta puhtautta ja kompromissittomuutta, joutuisaa, forseerattua marssia kommunismia kohden ... Teidän **politiikkanne** — soimasi hän Leniniä —, joka valitsee resultantin kolmen sosiaalisen väestöryhmän välillä, on perin viisas politiikka. Mutta se **haiskahtaa varhastaan tunnetulle mukautuvaisuudelle, opportunismille”.** ..

”Työläis” oppositsiooni asettui tov. Kollontayn hahmossa uuteen talouspolitiikkaan siirryttäessä sille kannalle, että proletariaatin asia on huolehtia vain teollisuudesta, että kaikki puheet liitosta keskivarakkaan kanssa ovat opportunismia, että neuvostovaltio, joka politiikassaan asettuu tämän liiton pohjalle, pettää proletariaatin luokkaedut. Tällöin ”työläis” oppositsiooni ei ensinkään edes asettanut kysymystä siitä, että itse teollisuuden kehitys ei ole ajateltavissa ilman talonpoikaistalouksien perusmassan, köyhien ja keskivarakkaiden taloudellista nousua ja ilman teollisuuden liittoa näiden talouksien kanssa; toiseksi ei se ymmärtänyt proletariaatin osuutta työtätekevien massojen hegemoonina, neuvostovaltion merkitystä aseena talonpoikaistalouksien massan muokkaamisessa sosialistiseen suuntaan. Lenin painosti tätä puolta (proletariaatin suhdetta talonpoikaistoon) puhuessaan X:ssä puoluekokouksessa uuteen talouspolitiikkaan siirtymisestä:

”Mitä merkitsee tämä kaupan vapauden tunnussana, jonka pikkuporvarillinen sokea voima työntää esiin? Se osottaa että proletariaatin ja pikkuviljelijäin suhteissa on sellaisia vaikeita probleemeja, sellaisia tehtäviä,

joita emme ole ratkaisseet. Puhun **voitokkaan proletariaatin suhteista pikku isäntiin, silloin kun proletaarinen vallankumous kehkeytyy maassa, jossa proletariaatti on vähemmistönä, jossa enemmistö on pikkuporvarillista. Proletariaatin osana tällaisessa maassa on näiden pikku isäntien yhteiskunnallistettuun, kollektiiviseen, yhteiseen työhön siirtymisen johtaminen".**

Kun "työläis"-oppositsiooni ei ymmärtänyt proletariaatin diktatuurin merkitystä sosialistisen rakennustyön tärkeimpänä tekijänä, niin asetti se aivan väärin myöskin kysymyksen puolueen johtotoiminnasta neuvostoissa. Jos neuvostojärjestöjen toiminnassa tuntui byrokraattisia tendenssejä, jos siellä täällä alote ja johtava toiminta "luiskahti" puolueen jäsenten käsistä ja siirtyi pikkuporvariston edustajille, niin olisi pitänyt painostaa sitä, että puolueen jokapäiväistä systemaattista johtamistoimintaa neuvostoissa on välttämättä vahvistettava. Mutta tov. Kollontay ehdotti aivan päinvastaista. Hän kirjoitti:

"Kaikkien puoluekomiteaimme, alkaen puolueen K.K:sta aina ujestikomiteoihin asti, **muuttamisesta sellaisista elimistä, jotka johtavat jokapäiväisen neuvostopolitiikan pikku kysymyksiä, sekaantuvat nimityksiin, voimien sijoituksiin ja siirtelyihin pelkästään virasto-näkökannalta, sellaiseksi elimeksi, joka kontrolloi neuvostokoneiston politiikkaa".**

Tässä on logiikka päälaellaan. Neuvostot menettävät luokkaluonteensa, ne lakkaavat olemasta proletaarisia luokkajärjestöjä, ja siksi ... ei saa johtaa "jokapäiväisen neuvostopolitiikan pikku asioita", siksi ... on välttämättä noustava sitä vastaan, että puolue "nimittää, sijoittaa ja siirtelee voimat".

Vihdoin on merkittävä, että "työläis"-oppositsiooni ratkaisi aivan väärin kysymyksen puolueen sisäisistä suhteista, sillä se asettui puolueen sisällä sellaisen järjestyksen "normalisoimisen" kannalle, jolloin puolue ei olisi yhtenäinen tiivis järjestö, vaan erilaisten virtausten summa.

Kun "työläis" oppositsiooni asetti abstraktisesti kysymyksen "mielipiteiden vapaudesta", niin johtui se vaatimaan sitä, että puolueessa pitää legalisoida erilaiset virtaukset. Ohjelmansa käytännöllisessä osassa "työläis" oppositsiooni vaati "ei ainoastaan vapaiden väittelyjen oikeutta, vaan myöskin oikeutta aineelliseen avustukseen p u o l u e e n s i s ä i s t e n v i r t a u k s i e n kirjallisuuden julkaisemista varten".

Toiselta puolen nousivat oppositsioneerit oleellisesti puolueen sentralismin periaatetta vastustamaan. He eivät ymmärtäneet puolueen keskusjärjestöjen j o h t a v a a osaa. Johtaminen edellyttää sitä, että puolueen K.K. viitottaa puolueen politiikan, että K.K. aikaisemmin kuin puolueen jäsenjoukot ottaa huomioon muutokset poliittisessa tilanteessa, että K.K. vaikuttaa puolueen jäsenjoukkoihin, esittää niille määritellyt linjat, positsionit, puoluepolitiikan kysymyksien ratkaisukeinot. Mutta t. Kollontay kirjoitti

"palattava (?) siihen asiain tilaan, jolloin puolue-elämän ja neuvostopolitiikan kaikki perustavat kysymykset **ensin harkitaan alhaalla** ja **vasta sitten summeerataan ylhäällä".**

K.K. "summeeraa", eikä johda puolueen jäsenjoukkojen kontrollin alaisena — K.K. melkein kuin "postilaatikko".

Kysymyksen puolueen sisäisestä demokratiasta asettaa "työläis"-oppositsioonin ideoloogi kaikkea muuta kuin vakavasti, asetaa naivisti. Minkä arvoinen on esim. vaatimus että "jokaisella puolueen jäsenellä on oikeus olla läsnä puolueen keskuselimien kokouksissa, lukuunottamatta erikoisen salaisia asioita"

Vedämme johtopäätökset. Ei voi olla epäilyn alaista se, että Neuvostovallan taloudellisessa ja poliittisessa

tilanteessa vv. 1920—21 oli kylliksi perusteita hälyytykselle proletariaatin asian vuoksi, neuvostokoneiston puutteiden arvostelulle j.n.e. Edelleen: epäämätöntä on se että "työläis" oppositsioonin ehdotuksissa oli jotain oikeatakin (puolueen "työläistyttämis"-kysymyksen asettaminen y.m.). Mutta yhtä epäämätöntä on se että "työläis"-oppositsioonin platformuun v. 1921 sisältyivät kaikki ne virheet, joiden kehittäminen v. 1924 vei t. Medvedjevin puoluetta vastaan tähtäävään platformuun. "Työläis"-oppositsioonin esiintyminen v. 1921 toi ilmi:

1) että sen ideoloogit eivät ymmärtäneet eivätkä hyväksyneet proletariaatin ja talonpoikaiston liiton politiikkaa, eivät ymmärtäneet kysymystä proletariaatista yleensä työtätekevien laajojen massojen hegemoonina, erikoisesti talonpoikaiston köyhien ja keskivarakkaiden massojen hegemoonina.

2) että he eivät ymmärtäneet neuvostovaltion osaa sosialistisen rakennustyön aseena, talonpoikaismassojen sosialismiin ohjaamis-aseena, vaan näkivät työväen ja talonpoikain liiton toteuttamisessa neuvostovaltion puolelta todisteen siitä, että neuvostovaltio menettää luokkaluonteensa;

3) että he asettivat virheellisesti kysymyksen neuvostojen johtamisesta puolueen puolelta, asettuivat vastustamaan puolueen jokapäiväistä systemaattista neuvostojärjestöjen johtamistoimintaa;

4) että he pitivät proletaarista puoluetta, ei yhtenäisenä tiiviinä järjestönä, vaan jonkunlaisena "virtausten summana", että he eivät ymmärtäneet kysymystä puolueen johtamisesta, eivät asettaneet vakavasti eivätkä oikein kysymystä puolueen sisäisestä demokratiasta.

IV. „Työläis"-oppositsiooni v. 1924 („medvedjeviläisyys").

Lähes kolme vuotta uuteen talouspolitiikkaan siirtymisen jälkeen pystytti "työläis"-oppositsiooni uuden reimarin, joka vei sen eroon puolueen yleisiltä positsioneilta. Tarkoitamme t. Medvedjevin platformua hänen kirjeessään Bakun tovereille.

Näiden kolmen vuoden aikana oli proletariaatin diktatuurin taloudellinen pohja suuresti lujittunut; sosialistinen teollisuus oli päässyt hirvittävän rappion ja kaaoksen tilasta, astunut nousun linjalle; noina vuosina oppi proletariaatti hyökkäämään uuden talouspolitiikan raiteilla, voimistutti talouden sosialististen aineksien vaikutusta koko talouteen.

Mutta uusien saavutuksien seuralaisina tulivat myöskin uudet vaikeudet. V. 1923 nousi kärkevänä kysymys teollisen rakennustyön sopeuttamisesta maatalouden kehitykseen, n.k. "saksien" supistamisesta y.m.

Oikea talouspolitiikka vaati arvioimaan kansantalouden kaikkien osien moninaiset keskinäissuhteet, ennen kaikkea vaati ratkaisemaan talouspolitiikan perustavat kysymykset työväen ja talonpoikain liiton näkökulmasta. Suuria teoreettisia ja käytännöllisiä vaikeuksia nousi puolueen eteen sen ratkaistessa kysymystä siitä nopeudesta, millä teollisuutta pitää laajentaa. Ilmeisen oikeiksi osottautuivat seuraavat tov. Leninin väitteet:

"Pitää muistaa, että perustava, ratkaiseva, kaiken alaisekseen alistava tehtävä on **liiton pystyttäminen sen uuden talouden, jota olemme alkaneet rakentaa,** perin huonosti, perin taitamattomasti, mutta kumminkin alkaneet rakentaa, **ja talonpoikaistalouden välille, josta elävät miljoonat ja miljoonat talonpojat.**

Tätä liittoa ei ole ollut, ja se meidän pitää ennen kaikkea luoda. Tämän käsityksen alaiseksi pitää kaiken alistuman" (XVIII, 2, s. 25).

Tai vähän alempana:

"Liityttävä yhteen talonpoikaismassan kanssa, tavallisen työtätekevän talonpoikaiston kanssa ja **alettava liikkua eteenpäin verrattomasti, äärettömästi hitaammin** kuin olemme haaveilleet, mutta sitävastoin niin että **koko massa tulee todella liikkumaan kanssamme.** Silloin tulee tämän liikkeen **kiihtyminen** aikanaan olemaan sellainen, jollaisesta nyt emme voi uneksiakaan. Se on käsittääkseni uuden talouspolitiikan ensimäinen perustava poliittinen opetus" (XVIII, 2, s. 27).

Ja juuri nämä vaikeudet, tämä jokapäiväisen arvioinnin, sopeuttamisen ja säästämisen välttämättömyys, riuhtomatta eteenpäin liikkuminen, teollisuuden kehitystempon määritteleminen niitä aineellisia varoja vastaavaksi, jotka proletaarisen valtion käytettävissä on, tarkoin ottaa huomioon ne prosessit, jotka maaseudulla ovat käynnissä — kaikki tämä oli epämieluista niille puoluetovereille, jotka olisivat tahtoneet saavuttaa sosialismin muutamalla iskulla, eikä pitkäaikaisella taistelulla, ei voittamalla ne vaikeudet, jotka nousevat sosialismia rakentavan proletaarisen valtion tielle.

Lähtökohtanaan tämä kärsimättömän mielialan ja vaikeuksien pelko astui "työläis"-oppositsiooni sellaiselle tielle, jolla ei ole mitään yhteistä puolueen leniniläisen politiikan kanssa.

Kuten edellä näimme, sanoi Lenin että on vältämättä "liityttävä yhteen talonpoikaismassan kanssa, tavallisen työtätekevän talonpoikaiston kanssa ja alettava liikkua eteenpäin verrattomasti, äärettömästi hitaammin kuin olemme haaveilleet, mutta sitävastoin niin, että kanssamme tulee todella liikkumaan koko massa". Tov. Leninin ja puolueen kannan mukaan voi v a i n t ä l l a i n e n p o l i t i i k k a taata tämän liikkeen tavattoman kiihtyväisyyden tulevaisuudessa. Mutta t. M e d v e d j e v näkee tässä politiikassa k u r s s i n v a l t i o n t e o l i s u u d e n m u u t t a m i s e s t a p e l k ä k s i t a l o n p o i k a i s t a l o n t a r p e i d e n l i s ä k k e e k s i".

Tietysti tuollainen väite velvottaa johonkin. Se on oleellisesti tähdätty u u d e n t a l o u s p o l i t i i k a n p e r u s t e i t a v a s t a a n, työväen ja talonpoikain liittoa vastaan, joka talouden rakentamistyöhön siirryttäessä saneli uuden talouspolitiikan. Ja t. Medvedjev on johdonmukainen. Suoraan ja ilman kaksimielisyyttä asettuu hän uutta talouspolitiikkaa vastaan. Miten arvioi hän uuden talouspolitiikan?

"Tällä manööverillä tarkoitettiin vain väliaikaisesti, julman välttämättömyyden sihen pakottamana, antaa jonkunlainen tila talonpoikaiston ja siihen irrottamattomasti kytkeytyvän kauppaporvariston pikkuporvarilliselle kapitalistiselle hyökkäykselle, jotta samaan aikaan maksimaalisella tarmolla elvytettäisiin, lujitettaisiin valta-asemamme aineellista pohjaa ja lujitetun valtion teollisuuden avulla alotettaisiin taistelu nep'in kiertämätöntä kasvua ja yksityispääomaa vastaan oston—myynnin vapailla markkinoilla".

Jos tässä olisi puhe siitä, että taistelu yksityispääomaa ja maalaisporvaristoa vastaan on välttämätön, niin ei näissä väitteissä olisi mitään virheellistä. Mutta t. Medvedjev juttelee että käy välttämättömäksi peräänty uuden talouspolitiikan p e r i a a t t e i s t a. Hän on kuohuksissaan siitä, että puolue ja sitä edustava K.K., samoin kuin Lenin, pitävät neppiä "proletariaatin ainoana oikeana talouspolitiikkana".

"Nyt tuskin kukaan enää valaisee kysymystä näin. Päinvastoin nyt kuulemme melkein aina milteipä ... että "hädästä" on tämä politiikka nyt muuttumassa korkeimmaksi poliittiseksi hyveeksi. Niinpä kun otatte huo-

mioon n.k. ”uuteen talouspolitiikkaan” yleensä suhtaantumisen tämän momentin, — suhtautumisen, joka on kaupunkien pikkuporvarillisten ja talonpoikaismassojen etujen suora, välitön ilmaus, massojen **joiden etujen tyydyttämiseksi se julistettiinkin**, — niin kurssi valtion suurteollisuuden muuttamiseen pelkäksi talonpoikaistalon lisäkkeeksi, näiden massojen kotoisten kalujen ja henkilökohtaisten tarpeiden lisäkkeeksi käy vieläkin uhkaavammaksi työväenluokan perustaville saavutuksille”.

Niinpä siis uusi talouspolitiikka julistettiin ”kaupunkien pikkuporvarillisten ja talonpoikaisjoukkojen” etujen vuoksi, eikä proletariaatin etujen vuoksi. Tov. Medvedjev ei ole ymmärtänyt sitä, että tov. Lenin ratkaisi kysymykseen uuteen talouspolitiikkaan siirtymisestä proletariaatin diktatuurin lujittamisen kannalta. Aivan oikeassa on tov. Stalin sanoessaan:

”Eräät ajattelevat, että perustavaa leninismissä on talonpoikaiskysymys, että leninismin lähtökohtana on kysymys talonpoikaistosta, sen merkityksestä, ominaispainosta. **Peruskysymyksenä leninismissä, sen lähtökohtana ei ole talonpoikaikysymys, vaan kysymys proletariaatin diktatuurista,** sen saavuttamisen ehdoista, sen lujittamisen ehdoista. **Talonpoikaiskysymys,** kysymyksenä proletariaatin liittolaisesta sen taistelussa vallasta, **on johdannainen** kysymys”.

Lenin todisteli neppiin siirryttäessä, että tähän siirtymiseen pakottavat proletariaatin edut. Hänen lähtökohtanaan oli ennen kaikkea se, että on välttämätöntä luoda sellaiset olot, joiden aikana kansallistutettu sosialistinen teollisuus voisi kehittyä, laajentua. Niin, ja itse kysymystä talonpoikaistalouksien uusiksi muovaamisesta käsitteli tov. Lenin oleellisena osana yleiskysymyksestä sosialistisen proletariaatin hegemoniasta SSSR:n taloudellisessa kehittämisessä siirtymiskaudella. Juuri tästä puhuvat ylempänä esittämämme otteet tov. Leninin esityksistä. Mutta tov. Medvedjev ei yleensä asetu proletariaatin hegemonian kannalle. Hän jatkaa ”työläis”-oppositsioonin traditsiooneja, syventää sen jo tekemiä virheitä, hän pitää mahdottomana köyhien ja keskivarakkaiden massojen johtamista proletariaatin puolelta; lujittuvan proletariaatin diktatuurin oloissakin pitää hän mahdottomana maaseudun yksinkertaisten tavarantuottajain huomattavain massojen kehittymisen muuta kuin kapitalistista tietä. Hän kirjottaa:

”Me katsomme, että tuhoon on tuomittu talonpoikainen pikku ja kääpiötalous nepin oloissa maan rajojen sisällä ja riippuvaisuudessa kansainvälisistä markkinoista. Kaikki yritykset sen pelastamiseksi, sen säilymään vieläpä kehittymään ottamiseksi ovat taantumuksellisia utoopisia yrityksiä.

Tienä ulos näiden rappeutuvien talonpoikaismassojen tällaisesta tilasta voi olla ainoastaan valtion kehittyvä, kasvava teollisuus, jonka areenalla nämä massat voisivat löytää käsiensä ja voimiensa sijoituksen. **Se osa maalaisväestä,** joka jää mainitun massan poistumisen jälkeen, **on isäntämäis-kulakkimaista maalaisporvaristoa, joka on meille yhtä vihamielistä kuin vanhan mallin porvaristo”.**

Niinpä siis köyhät ja keskivarakkaat, jotka eivät tule teollisuuden palvelukseen, vaan harjoittavat yksinkertaista tavaratalouttaan maaseudulla, joutuvat tov. Medvedjevin kirjoissa ”isäntämäis kulakkimaisen porvariston” rangiin yhdessä varsinaisten kulakkien kanssa, ja lisäksi tov. Medvedjevin väitteen mukaan nämä yksinkertaiset tavarantuottajat ovat meille ”yhtä vihamielisiä kuin vanhan mallin porvaristo”

Tämä leniniläisen arvion ja uudueen kannan hirvittävä väärintulkinta on pohjana sille tosi likvidaattoriselle pessimismille, jota tov. Medvedjevin koko kirje huokuu.

Jos sosialismia ei voi rakentaa köyhälistöön nojautumalla ja liitossa kes-

kivarakkaiden kanssa, jos kapitalismi pitää jakamatonta valtaa maaseudulla eivätkä sitä vastusta eivätkä voi vastustaa mitkään voimat, jos on pelkkä harha sellainen väite, että proletariaatin diktatuurin oloissa on mahdollinen maaseudun yksinkertaisten tavarantuottajain muunkinlainen kuin kapitalistinen kehitys, niin silloin täytyy etsiä joitakin muita, epätoivoisia yritteitä asiaintilan parantamiseksi, silloin on tarpeen joku radikaalinen käännös aivan uudenpolitiikan raiteille. Sitä politiikkaa, jota puolue ajaa, sitä muonittavat harhat sosialismin rakentamisen mahdollisuudesta liitossa köyhien ja keskivarakkaiden talonpoikaismassojen kanssa: näitä harhoja vastaan täytyy tapella.

"Ajatella, että me maamme työväenluokan sillä merkityksellä ja ominaispainolla, jota työväenluokka näyttelee valtion politiikassa, voimme kerätä verojen avulla kokoon välttämättömät pääomamäärät sammuneen teollisuutemme kehittämiseksi — se on itsensä tuuditte!ua turhilla harhoilla.

Ajatella taas, että nämä pääomamäärät me keräämme kokoon "viitosista", ainoastaan hitaammin, — se on entisen harhan täydentämistä pikkuporvarillisten epigoonien harhalla. Tällaista kasaamiskeinoa käyttäen tarvitsisimme puoli vuosisataa. Emme vielä tiedä edes likipitäin, milloin selviämme valtion budjetin vajauksesta, — tällaisen asiaintilan aikana voivat kasaamisesta jutella vain pelkän paltun puhujat"...

Tästä otteesta käy erikoisen hyvin selville, millä tavalla "työläis"-oppositsiooni asettaa kysymyksen. "Viitosista" (joiden sosialistista rakennustyötä varten säästämisen välttämättömyydestä puhui juuri Lenin) ei voi kasvaa sosialistinen teollisuus, veropuristusta sanottavine aineellisine seurauksineen ei ehkä onnistuta toteuttamaan, sillä talonpojat eivät sitä salline, — mitä sosialismia tästä tulee! "Pelkät paltun puhujat" saivat budjetin vajauksettomaksi ennenkuin oli kulunut vuosi näiden t. Medvedjevin valittelujen jälkeen; he olivat edelleen julistaneet välttämättömäksi taistelun tiukan talouskomennon puolesta, "viitosten" kokoamisen ja maan teollistuttamiseen irrottamisen puolesta, teollistuttamiseen, jota nyt suoritetaan ja tullaan suorittamaan, — mutta tämän saivat ne aikaan vain sen tähden, etteivät kuunnelleet valittelijoita ja todellisia paltun puhujia, jotka monien vuosien ajan, puolueemme taistellessa suuria vaikeuksia vastaan, ovat yrittäneet vakuutella, että sosialismin rakentaminen takapajuisessa maassamme on mahdoton. Tämän ovat ne saavuttaneet siksi, että ovat rakentaneet sosialismia proletariaatin ja talonpoikaiston liiton pohjalla; siksi, että ovat oikein pitäneet valtiovaltaa käyttävää proletariaattia työtätekevien laajojen massojen hegemonina.

Se että t. Medvedjev kapituleeraantui pääoman edessä konsessioniplaaneissaan, se että hän juttelee Kominternista ikäänkuin sosialidemokraatti, eikä niinkuin vallankumouksellinen proletaari, se että hän niin valkaisee sosialireformisteja, — se on kiertämätön seuraus hänen "likvidatoorisesta uskonpuutteestaan sosialistisiin kehityste hin" maassamme, se johtuu siitä ettei hän ymmärrä proletariaatin merkitystä työtätekevien hegemonina.

V. „Työläis"-oppositsiooni meidän päivinä.

Sitä mitä t. Medvedjev rohkeni sanoa puoluettamme ja sen politiikkaa vastaan salaisessa dokumentissa, sitä eivät "työläis" oppositsioonin edustajat rohkene sanoa koko puolueen edessä suoraan, avoimesti, ilman peittelyjä ilman hämäämistä. Tov. Shljäpnikov on noussut puolustamaan tov. Medvedjeviä ("Bolshevik" N:o 17 1926). Hän yrittää 1) todistella, että tov. Medvedjevin kirjettä on väärennetty ja 2) antaa sarjan "selityksiä", joiden pitäisi lieventää tov. Medvedjevin asemaa. Emme tässä ryhdy vastaamaan tov.

Shljäpnikovin halpamaisiin väitteisiin, ne kun ovat jo saaneet selvityksen. Alleviivaamme vain sen tosiasian, että siinäkin tapauksessa että Medvedjevin kirjeestä otettaisiin pois ne kohdat, joita siinä Shljäpnikovin väitteiden mukaan ei muka aluperin ollutkaan, siinäkin tapauksessa esiintyy tov. Medvedjevin kirjeessä perustavia, kiistämättömän likvidatoorisia tendenssejä. Ja miten tahansa t. Shljäpnikov kirjoittaisikaan, miten hän "selvittelisikään" t. Medvedjevin kirjettä, niin solidaarisuus t. Medvedjevin platformun kanssa on solidaarisuutta puolmenshevistisen platformun kanssa. Ja t. Shljäpnikovin koko artikkelissa ilmenee solidaarisuus t. Medvedjevin väitteiden kanssa, hän kun yrittää lieventää näitä väitteitä, tehdä vähemmän ilmeiseksi sen että ne tähtäävät puoluetta vastaan.

Esimerkiksi keskiökysymys: työväen ja talonpoikain liitto. T. Shljäpnikov yrittää saada lukijan vakuutetuksi, että hänkin on "liiton" puolesta. Mutta tämän vakuuttelun jälkeen hän aivan lukijan silmien edessä häikäilemättä revisoi leninismiä tässä kysymyksessä: Hän on solidaarinen tov. Medvedjevin väitteen kanssa, että mahdoton on proletariaatin diktatuurin oloissa talonpoikaistalouksien muunlainen kuin kapitalistinen kehitys.

"Muistamme hyvin vanhan taistelumme taantumuksellisia eserräläisiä teorioja vastaan pikku talouden elinkykyisyydestä. ja **mikäli maataloudessa meillä on olemassa kapitalistiset suhteet, me emme aio pettää köyhälistöä vakuutteluilla, että pelastamme sen omistaman "itsenäisen" kääpiötalouden nepin ja kiukkuisen markkinataistelun oloissa.** Toimitus (nim. "Bolshevikin" toimitus. — Suom. huom.) ei kumoa t. Medvedjeviä faktoilla, jotka todistaisivat, että meidän **pikku omistuksellisen maataloutemme kehitys kävisi muuta tietä.** Miksikä se ei kirjoita, että köyhät taloudet maaseudulla ovat lujittuneet yksityisomistuksen pohjalla? Ei, sitä se ei tee, sillä liian hyvin tunnettua on nyt jokaiselle, että parin vuoden aikana, jotka ovat kuluneet siitä, kun t. Medvedjev kirjoitti kirjeensä, on kerroksiin jakaantuminen maaseudulla ottanut ison askeleen eteenpäin. Tämän pikku ja kääpiötalouden kohtalosta juuri kirjoitti t. Medvedjev, sen kohtalo häntä ennen kaikkea kiinnosti, eikä yleensä "talonpoikaistalouden" kehitys, niinkuin toimitus kirjoittaa. Niin, suurtaloudella (kulakki taloudella tai nykyisellä kielellä "vankalla keskivarakkaalla" taloudella) maaseudulla on rikkaat perspektiivit, liitosta sen kanssa touhuaa "Pravda" kun syyttää meitä liiton purkamisesta. Eihän kapitalistisista suhteista maaseudulla ole päästy, ja mikäli niitä on, sikäli kapitalistisen kilpailun lait edelleen tehoavat. Tätä ei pidä unohtaa".

Eiköhän tähän pätkään sisälly se, että kielletään talonpoikaistalouksien ei-kapitalistinen kehitys rinnan kapitalistisen kehityksen kanssa ja sitä vastaan? Eikö tässä ole kuvattu identtisiksi (samoiksi) talonpoikaistalouksien kehitysperspektiivit porvariston vallan aikana ja proletariaatin vallan aikana? Eivätkö nämä järkeilyt kokonaan suuntau Leninin väitelmiä vastaan, väitelmiä, jotka Lenin erikoisen kirkkaasti esitti artikkelissaan "Osuustoiminnasta"? Eikö näiden järkeilyjen keskiönä ole väite että mahdoton on köyhien ja keskivarakkaiden talouksien toisiksi muokkaaminen? Eikö tässä ole tyyten jätetty pois suurin kysymys keskivarakkaasta, joka nyt on proletariaatin diktatuurin edessä yhtenä aikamme suurimmista kysymyksistä?

Ei, toveri Shljäpnikov, ratkaistaessa ohjelmamme ja taktiikkamme periaatteellisia kysymyksiä ei saa leikkiä sokkoa. Te olette tov. Medvedjevin ohjelman kannalla, esitellen vain "miellyttävämmin" sen ajatuksia.

Totta kyllä, tov. Shljäpnikov suvaitsi sanoa muutaman sanan myöskin osuustoiminnasta, mutta mitä hän sanoo?

"Toimitus viittaa **osuustoimintaan** pienten ja pienempäin talonpoikaistalouksien kehitys-

tienä, mutta ilmeisesti ei ymmärrä, että **tämä kehitystie** merkitsee **luopumista omistavan itsenäisen pientalouden kehitysperspektiivistä** ja vain vahvistaa tov. Medvedjevin lausunnon väitteitä, että itsenäisen pikku talonpoikaistalouden tuho on kiertämätön".

Toveri Leninin ja puolueemme käsityksen mukaan sisältyy osuustoiminnan merkitys siihen, että osuustoiminta antaa mahdollisuuden vähitellen yhteiskunnallistuttaa köyhien ja keskivarrakkaiden talonpoikain yksilöllisten talouksien kehittyvän massan.

Taloudellinen kasvu, "itsenäisen omistavan pikku talouden kehitysperspektiivi" käy sikäli vähemmän pelottavaksi, mikäli tämä perspektiivi kytkeytyy yhteen tämän talouden osuustoiminnallisen puolen kasvun perspektiivin kanssa ja mikäli proletaarisen valtion ja sen taloudellisten hallitsevien kukkuloiden vaikutus osuustoiminnan kautta tähän talouteen vahvistuu.

Historiallisesti osuustoiminta voi ja sen pitää, edullisten olojen vallitessa, viedä siihen että tungetaan pois pikku tuotanto: tämän ymmärtää puolueen pää-äänenkannattajan toimitus paremmin kuin t. Shljäpnikov.

Mutta asian ydin ei ole siinä, että t. Shljäpnikov, t. Medvedjevin jälessä, ei ymmärrä osusutoiminnallisen kehityksen teitä eikä osuustoiimnnan kasvun ja "omistavan itsenäisen pikku talouden kehityksen" keskinäistä suhdetta; asian ydin on siinä, että "uudeksi muokkaantumisen" asemesta hänellä on "tuho".

Tov. Shljäpnikovin kannalta katsoen on osuuskuntien kehityksen välttämättömänä ehtona osuuskuntiin liittyneiden talonpoikaistalouksien "köyhtyminen" (köyhät ja keskivarakkaat taloudet eivät saa "vaurastua"!), mutta puolueen kannalta tulevat osuuskunnat kasvamaan sitä nopeammin mitä tehokkaammin ne vetävät vaikutuspiiriinsä taloudellisesti vaurastuvia köyhiä ja keskivarakkaita talonpoikaistalouksia, yksinkertaisia tavarantuottajatalouksia. Edelleen painostaa puolue myös sitä tosiasiaa, että osuuskunnallistuttaminen, joka aluksi kehittyy pääasiassa vaihdon alalla, tulee vain verkalleen kääntämään talonpoikaisjoukot yhteiskunnallisen tuotannon tielle, uudistaen vain aste asteelta yksinkertaisen tavarantuottajan kasvavan talouden.

Keskivarakasta taloutta ei kirjoittaja ota ollenkaan huomioon.

Kun hän puhuu "liitosta maaseudun kanssa" osuustoiminnan välityksellä j.n.e., niin hän puhuu ainoastaan liitosta köyhän talonpojan kanssa.

"Liitto keskivarakkaan kanssa ratkaistaan yksinkertaisemmin, kirjoittaa hän: — teollisuutemme kykeneväisyydellä **tyydyttää tavaranälkä".**

Haiskahtaako tällainen asiainkäsittely edes hiukankaan leniniläisesti asetetulta kysymykseltä talonpoikaistalouksien peruskerroksen "uusiksi muokkaamisesta"?

On olemassa proletaarinen kaupunki ja pikkuporvarillinen maaseutu. Proletaarinen kaupunki kehittyy itsekseen ja maaseutu itsekseen. Jotta maaseudun väestön pääjoukko, keskivarakkaat talonpojat eivät "rimpuilisi" proletaarista valtiota vastaan, jotta vallitsisi "liitto", täytyy "tyydyttää tavaranälkä" (miten tehdä se, minkälaisella hintapolitiikalla j.n.e., siitä ei tov. Shljäpnikov puhu).

Minkään muunlaisia "liiton" probleemeja ei tov. Shljäpnikov näe, koska hänestä on selvää, että välttämättömät "kapitalistisen kilpailun lait" hallitsevat täydelleen maaseutua; koska hänestä on ilmeistä, että tämän lain vastustaminen on mahdotonta; sillä mitä voi proletariaatti tehdä, tov. Medvedjevin sanojen mukaan, "maamme työväenluokan sillä merkityksellä ja sillä ominaispainolla jota se näyttelee valtion politiikassa"?

Mahdotontahan on tässä ajatella "uudeksi muokkaamista"!

Täten tov. Shljäpnikov, ollen samaa mieltä tov. Medvedjevin kanssa, edustaa samaa työväen ja talonpoikaiston liiton kieltämisen ja rikkomisen suuntaa, jonka tov. Medvedjev esitti alastomammin. Työväen ja talonpoikain liiton kieltäminen merkitsee taasen maaseudun jättämistä yksityisen pääoman syötäväksi; siis, kapitalismin lujittamista ja sosialismin heikentämistä, proletariaatin diktatuurin romahduksen valmistamista. Enemmän "vasemmalle" on mahdoton mennä!

Puolustaessaan ja korjaillessaan tov. Medvedjevin ohjelmaa suurista myönnytyksistä yksityiselle pääomalle, tov. Shljäpnikov pyörii kuin orava rullassaan. Hän ei tee pesäeroa tov. Medvedjevistä vaan lieventelee tämän käsityksiä: hän on "pienen" ohjelman kannalla konsessionisopimuksiin nähden. Mutta hän yrittää kiistää pää-äänenkannattajan toimituksen sitä väitettä vastaan, että "kaikkea suurteollisuuden kehitystä meillä ei pidä arvioida sosialistisen rakennustyön menestykseksi". Hän näkee tässä määritelmässä hyökkäyksen "valtion kontrollin alaista suurteollisuutta" vastaan; juuri tällä hän päinvastoin kuin pää äänenkannattaja taipuu siihen, että "kaikki meillä tapahtuva suurteollisuuden kehitys" on "s o s i a l i s t i s e n rakennustyön edistymistä".

Tämä suunta tulee selvemmäksi, jos sen ottaa tov. Shljäpnikovin kirjotuksesta otetun seuraavan kohdan yhteydessä:

"... Taloudessa käydään kirjaimellisesti **hyökkäystä** työväenluokkaa vastaan. Yhdeksäntenä vuonna Lokakuun vallankumouksen jälkeen eivät teollisuutemme pääalojenkaan työläiset **uskalla edes haaveilla** rauhanaikaisista palkoista".

Näiden kirjoitusten parjausluonne väkisinkin muistuttaa mieleen "Sotsialistitsheskij Viestnikin", jonka lehdillä on niin kauan ja huonolla onnella todisteltu kapitalististen työehtojen etevämmyyttä "orjuutetussa" neuvostoteollisuudessa vallitseviin työehtoihin verraten.

Niinpä "hyökkäystä työväenluokan kimppuun" käy neuvostovaltio, joka samalla pitää huolta vain pikkuporvaristosta ja lähtee politiikassaan "pikkuporvarillisten epigonien" harhoista.

Mutta koska luokkaluonnettaan menettävää neuvostovaltaa johtaa kommunistinen puolue, niin puolueen linja ei voi mitenkään olla proletaarisen vallankumouksen linja.

"Ruoskien" puolueen johtoa ja kuvitellen olevansa vainottu "vasemmistolainen", todellinen "työläisten" etujen ajaja, tov. Shljäpnikov vihjailee, että puolueen johtavat järjestöt, ehkäistessään "työläis"-oppositsioonin kehittämästä hajoittavaa "työtään", ajavat "heinäkuun" politiikkaa, samaa, jota pikkuporvarilliset vallankumouksellliset ajoivat heinäkuun päivinä v. 1917 proletaarisia vallankumouksellisia vastaan.

Ja "Pravdan" toimituksen kirjottamasta alakerrasta antaa tov. Shljäpnikov seuraavan yleisen arvostelun:

"Alakerran kirjoittaja tekee nyt saman virheen kuin teki suurin osa sovittelijoista ja kansallisesti ahdasmielisistä "myös-sosialisteista" v. 1917, jolloin he näkivät vaaran vallankumouksen v a s e m m a s s a sivustassa, mutta eivät huomanneet sitä porvarillisen vastavallankumouksen leirissä".

Jos "vasemmistolaisuutta" luonnehtii tällainen kursailematon parjaus puoluettamme vastaan, niin eikö tov. Shljäpnikov näe tätä samaa "vasemmistolaisuutta" niin suosiollisesti "työläis"-oppositsioonin esiintymisiin suhtautuvan "Sosalistisen Sanansaattajan" lehdillä puoluettamme ja neuvostovaltaa vastaan käyvässä kritiikissä? Eikö tov. Shljäpnikov, syventyessään omiin virheisiinsä, ole pakotettu lukemaan "vallankumouksen vasempaan sivustaan" myöskin puolueemme menshevistisiä kriitikoita?

Tov. Shljäpnikov oli samaa mieltä Medvedjevin kanssa. Hänen yrityksensä "selvittää" tov. Medvedjevin väitteitä, tasoittaa j.n.e. — eivät voi muuttaa asian ydintä.

"Vasemmistolainen "työläis"-oppositsiooni, joka jo syntyessään esiintyi enemmän "vasemmalla" kuin tov. Lenin, tiivisteltyään ja lisättyään monin kertaisesti virheitään, saa nyt silmissämme NKP (b):n sisällä esiintyvän oikeistolaisen puolimenshevistisen virtauksen piirteet.

Koko "työläis"-oppositsioonin kehitys on selvä kuva siitä, miten puolueessamme esiintyvä "ammattikuntainen" virtaus, joka arvioi itsensä täysin suojelluksi pikkuporvarilliselta vaikutukselta, joka on esiintynyt kaikkea liittoilua vastaan proletariaatin ja pikkuporvariston välillä, joka vaatii "selvää ja kompromissitonta politiikkaa, nopeaa rientomarssia kommunismiin", tulee tilanteestamme miltei menshevistisiin arvioihin, — arvioihin, joista johdon mukaisuutta noudattaen tullaan myöskin käytännöllisiin menshevistisiin johtopäätöksiin.

Olemme yrittäneet seurata "työläis"-oppositsioonin tietä, tutkineet neljää kuvaavinta asiakirjaa, jotka antavat käsityksen "työläis"-oppositsioonin ideoloogien katsantokantojen kehityksestä (vuosi 1920, vuosi 1921, v. 1924, v. 1926). Tästä historiallisesta vertailevasta katsauksesta voidaan nähdä, kuinka "työläis"-oppositsioonin virheet ovat syventyneet, kuinka sitä mukaa kuin nämä virheet syventyivät "työläis"-oppositsioonin platformun päältä luisui pois sen marxilainen verho ja kuinka sen platformun perustavissa kohdissa ilmenivät menshevistiset tendenssit.

Jos v. 1920 — ammatiliitto-väittelyn aikana — virheelliset ja epäleniniläiset arviot luokkien keskinäissuhteista Neuvostojen maassa peitettiin järkeilyillä t ä r k e ä s t ä, mutta y k s i t y i s e s t ä kysymyksestä ammattiliittojen osuudesta talouden rakennustyössä, niin jo neppiin siirryttäessä antoi "työläis" oppositsiooni nämä arviot y l e i s e m m ä s s ä p o l i i t t i s e s s a k y s y m y k s e s s ä, kysymyksessä nepistä.

Näissä esiintymisissään "työläis"-oppositsioonin ideologit ilmaisivat: 1) etteivät ymmärrä kuinka leniniläisesti on asetettava kysymys proletariaatin diktatuurista aseena ei proletaaristen työtätekevien massojen vetämiseksi työväenluokan puolelle, 2) etteivät ymmärrä työväen ja talonpoikain liiton politiikkaa, 3) etteivät puolueen sisäisen organisatsionin bolshevistisia peri aatteita.

Mikäli kommunistinen puolue politiikassaan sitä seuraavana kautena lähti kaikkien näiden kysymyksien leniniläisestä asetuksesta, eikä "työläis"-oppositsioonin asetuksista, sikäli oli "työläis"-oppositsioonin muutamien nepin vuosien kuluttua pakko joko tunnustaa vv. 1920—21 tekemänsä virheet taikka "todeta" puolueen ja neuvostovaltion menettäneen luokkaluonteensa.

"Työläis"-oppositsiooni astui j ä l k i m ä i s e l l e tielle.

Sekä t. Medvedjev että t. Shljäpnikov, esiintyessään v. 1924 ja 1926 että luokkaluonteensa menettää niin kommunistinen puolue kuin neuvostovaltiokin; kriitillisissä arvosteluissaan alkavat he luisua menshevistiseen äänen sävyyn.

Toiselta puolen ne argumentit, joiden perusteella he tulevat tällaisiin kriitillisiin arvioihin, työntävät heitä menshevismin puoleen myöskin m y ö n t e i s e s s ä ohjelmassaan. Jos vallankumouksella SSSR:ssä ei ole sisäisiä voimia sosialismin rakentamista varten, jos työväen ja talonpoikain liiton toteuttaminen on mahdoton, jos tämän liiton pohjalla on mahdoton ajaa teol listuttamista "viitosten" varassa, jos näiden mahdottomuuksien vuoksi tapahtuu myöskin luokkaluonteen menettäminen — niin eikö ole parempi lähteä laajassa mitassa vetämään konsessioni pääomia suuremmilla uhrauksilla, niin eikö ole aika "päästä humalasta"

Neuvostojen maan talouden yhteiskunnallistuminen

("Kansantalouden kontrollinumerot v:lle 1926—27")

Jo kapitalistinen yhteiskunta luo suuria asutuskeskuksia, joissa kapinallistisen tuotantotavan pohjalla, työvoiman (työväen) ja pääomien kokoonkertymisen pohjalla syntyy yhteiskunnallistumisen aineksien ituja. Mutta yksityiskapitalistinen omistusmuoto paralysoi ne.

Yhteiskunnallistumisprosessien lopullisena tuloksena on kommunistinen yhteiskunta, s.o. sellainen yhteiskuntajärjestys, jossa ei ole tuotantovälineiden yksityisomistusta, jossa toinen ihminen ei ole toisen herra, vaan ihmiset ovat taloudellisesti tasa-arvoisia, jossa suunnitelmallisesti yhteiskunnallisesti hoidetaan aineellisen tuotannon ja kulutuksen välineitä ja prosesseja. Yhteiskunnallistumista pitää senvuoksi tutkia kommunismiin lähentymisen kannalta.

Nyt elettävänämme olevan siirtymiskauden erikoisuutena on se, että ollaan vapautumassa niistä ristiriidoista tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien kehityksen välillä, joihin menneen ajan kehitys yksityiskapitalistisen omistuksen pohjalla oli vienyt.

Tuotannon ja tuotteiden jaon järjestämismuodon puolesta on proletariaatin valtiollinen talous lähempänä kommunistista järjestystä kuin kaikki tähän saakka tunnetut talousmuodot. Valtiotaloutemme on siirtymiskauden nykyiselle etapille korkein yhteiskunnallistumisen taloudellinen ilmaus. Toisella tilalla on osuustoiminta. Tämä talousmuoto käsittää ne taloudet, jotka kehitystasonsa vuoksi eivät vielä ole sisällytettävissä valtiolliseen organisatsioonimuotoon. Osuustoiminta yhdistää vapaaehtoisuusperiaatteen pohjalla yksilötalouksia, jouduttaa näissä talouksissa tuotantovoimien kehitystä ja yhä enemmän yhteiskunnallistuttaa niitä.

Yhteiskunnallistumisprosesseilla on meidän oloissamme kaksinainen luonne. Toisaalta ne, samoin kuin kapitalistisessakin yhteiskunnassa, keräävät kokoon ihmisiä ja aineellisia varoja, toisaalta ne kasvattavat valtiollista ja osuustoiminnallista taloutta, jotka ovat tuotantovoimien ja yheiskunnallistumisprosessien voimakkaimmat kehitystekijät. Kansantaloudessa kehittyvät yhteiskunnallistumisprosessit saavat loppukädessä ilmaisunsa valtiollisen ja osuustoiminnallisen talouden ominaispainon lisääntymisessä yksityistalouteen verraten. Siksipä sellainen tuotantovoimien ja yksityistalouksien yhteiskunnallistumisen kehitys, joka suoraan tai epäsuorasti heikentää valtiollista ja osuustoiminnallista taloutta, on jo saavuttamamme kehitysasteen kannalta askel taaksepäin.

Yhteiskunnallistumisen aineellisena perustana on maan tuotantovoimien

---

myöskin kansainvälisen politiikan alalla.

Tällainen on "työläis"-oppositsioonin tie. Luodessaan katsauksen tähän tiehen täytyy jokaisen kommunistin pakostakin yhtyä toveri Leniniin, joka piti perusteettomina tovv. Medvedjevin ja Shljäpnikovin vaatimuksia, että heidät on tunnustettava työväen etujen edustajiksi ja lausui tämän ajatuksensa sanoilla:

"Mielestäni ovat he väärin kantaneet tätä nimitystä".

kasvu. Yhteiskunnallistumisprosessit ovat tuotantovoimien sellaista kehitystä, joka kerää kokoon ihmisiä ja aineellisia varoja tuotannon, vaihdon, jaon ja kulutuksen piirissä edistämällä valtiollisen ja osuustoiminnallisen muodon vahvistusmista ja yksityistaloudellisten muotojen suhteellista heikentymistä.

Yhteiskunnallistumisprosessi käy ristiriidoissa, joista perustavana on tekniikan tasoon kytkeytyvä aineellisten arvojen tuotannon taloudellinen muoto, mikä luo ristiriitaiset ehdot teollisuudessa toiselta puolen ja maataloudessa toiselta puolen. Toisiinsa kytkeytyneet tuotantomuodon ristiriitaiset tendenssit saavat ratkaisunsa ja erittäin räikeänä tuovat ilmoille sarjan johdannaisia ristiriitoja kiertokulun piirissä, valtiollisen, osuustoiminnallisen ja yksityistaloudellisen systeemin välisissä rajauskohdissa. Mutta yksikään näistä muodoista ei ole olemassa "puhtaassa muodossa" eikä eristettynä toisista muodoista, ja siitä seurauksena toiset muodot vaikuttavat ehdottomasti toisiin, s.o. ristiriitaisuus kunkin muodon sisällä. Tulos on se, että kunkin sosiaalisen muodon sisällä syntyy sarja ristiriitoja yhteiskunnallistumisen kehityksessä.

Kun lähdetään yllä esitetystä yhteiskunnallistumisen määritelmästä, pitäisi yhteiskunnallistumisprosessi luonnehtia johdonmukaisesti tuotannon, vaihdon, jaon ja kulutuksen piirissä. Mutta saatavissa oleva ainehisto pakottaa rajottumaan etupäässä tuotannon ja jaon piiriin. Edelleen: koska primaatti yhteiskunnallistumisprosesseissa kuuluu valtion teollisuudelle ja koska yleensäkin teollisuudessa nämä prosessit kirkkaimpina näyttäytyvät, pidämme tarkoituksenmukaisimpana kiinnittää eniten huomiota maatalouteen ja tavaran kiertokulkuun, s.o. yhteiskunnallistumisen mutkikkaimpiin ja "ahtaimpiin" kohtiin.

Teollisuus

Yhteiskunnallistuneiden ja yhteiskunnallistumattomien muotojen kehitysprosessia kuvaavat bruttotuotannon numerot:

SSSR:n sensus-teollisuus*)

Yhteiskunnalliset ryhmät	Laitoksia	Työväkeä tuhansissa	Työläisiä laitosta kohden	Bruttotuotanto sodan edell. hint. mukaan milj. rpl.	Keskimäärin laitosta kohden tuhansissa rpl.	Bruttotuoanto nyk. hint. mukaan milj. rpl.	Keskimäärin laitosta kohden tuhansissa rpl.
	1923 — 1924						
Valtion	6,623	1,390,0	209,9	2,38[illegible],7	359,8	4,063 5	613,5
Osuuskuntien .	1,237	42,6	34,4	107,7	87,1	209,7	169,5
Yksityisten . .	1,865	39,4	21,1	136,6	73,2	193,3	103,6
Yhteensä	9,725	14[illegible]2,0	151,4	2,667,0	274 2	4466,4	459,3
	1924 — 1925						
Valtion	6,593	1691,2	256,5	3739,5	567.2	5903,8	896,2
Osuuskuntien .	1.711	70,7	39,0	154,[illegible]	90,2	365,0	213,3
Yksityisten . .	1,717	38,3	22,3	166,5	97,0	255,7	148,9
Yhteensä	10,021	1800,2	179,6	40[illegible]0,3	405,2	6529,5	651,6

*) Sensus-teollisuuteen kuuluviksi lasketaan ne teollisuuslaitokset, joissa on konevoima ja välintään 16 työläistä taikka vähintään 30 työläistä, ellei konevoimaa ole

Yhteiskunnalliset ryhmät	1925—1926						
	Laitoksia	Työväkeä tuhansissa	Työläisiä laitosta kohden	Bruttotuotanto sodan edell. hint. mukaan milj. rpl.	Keskimäärin laitosta kohden tuhansissa rpl.	Brutto uotanto nyk. hint, mukaan milj. rpl.	Keskimäärin laitosta kohden tuhansissa rpl.
Valtion	6969	2,253	323	5309	761,8	8,531	1,224,1
Osuuskuntlen .	2043	104	51	247	120,9	610	298,6
Yksityisten . .	1905	65	34	241	126,5	391	205,2
Yhteensä	10917	2,422	222	5,797	531,0	9,532	873,1

Näistä numeroista nähdään, että vaikka niin yhteiskunnallistunut (valtion ja osuuskuntien) kuin yksityinenkin teollisuus absoluuttisesti kasvaa, niin yksityisen teollisuuden ominaispaino kuitenkin koko ajan vähenee. Kun olevat kiinteät pääomat on jo kaikki pantu käytäntöön, niin lisäkasvu v. 1926—27 on prosenteissa pienempi kuin v. 1925—26, mutta yhteiskunnallisessa sektorissa kuitenkin suuremp. kuin sen ulkopuolella.

Yhteiskunnallistutettu teollisuus näyttelee ratkaisevaa osaa niin tuotantovälineiden tuotannossa kuin kulutusesineidenkin tuotannossa. Tuotantovälineiden tuotannon ominaispaino kasvaa valtion sensusteollisuuden sisällä:

SSSR:n sensus-teollisuuden bruttotuotanto

milj. ruplissa sodaned. hint. muk.

	1923—24			1924—25			1925—26		
	Bruttotuotanto	Siitä		Bruttotuotanto	Siitä		Bruttotuotanto	Siitä	
		Tuotantovälin.	Kulutusesineitä		Tuotantovälin.	Kulutusesineitä		Tuotantovälin.	Kulutusesineitä
Valtion teollisuus	2383,3	1307,5	1075,8	3739,3	2059,8	1679,5	5308,7	3015,3	2293,4
Osuust. teollisuus . . .	107,7	19,2	88,5	154 0	37,6	116,4	247,0	67,3	179,7
Yksit. teollisuus	136,0	31,8	104,2	167,0	48,2	118,8	241,3	71,0	1 70,3
Yhteensä	2627,0	1358,5	1268,5	4060,3	2145,6	1914,7	5797,0	3153,6	2643,4
Sama %%:ssa									
Vaition teollisuus	90,70	96 24	84,81	92,10	95,98	87,31	91,58	95,62	86,76
Osuust. teollisuus . . .	4.10	1,42	6,98	3,79	1,76	6,16	4,26	2,13	6,80
Yksit. teollisuus	5,20	2,34	8,21	4,11	2,26	6,53	4,16	2,25	6,44
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tuotantovälineiden tuotannon kasvu valtion ja osuustoiminnallisissa teolliuudessa näkyy selvimmin yhteiskunnallisessa läpileikkauksessa. Yhteiskunnallistetun ja yksityisen sektorin välinen suhde pysyy vakavana (yhteiskunnallistutettu sektori tuottaa tuotantovälineistä 97,7—97,8 %). Kulutuksen esineiden tuotannossa yksityispääoman ominaispaino sensus-teollisuudessa*) vähitellen laskee 8,2 % v. 1923—24 — 6,4 % v. 1926—27).

Voimakkaammin kuin mikään muu kansantalouden ala kehittää teollisuus piirissään yhteiskunnallistumispyrkimyksiä. Sen teknillinen pohja vie ihmiset yhteistyöhön aineellisten arvojen välittömän tuotannon prosessisa.

Työvoiman keskittyminen on valtion teollisuudessa korkeampi kuin osuustoiminnallisessa, osuustoiminnallisessa teollisuudessaa korkeampi kuin yksityisessä (katso taulukko N:o 1).

Kokoonkertymisprosessia kuvaa myöskin bruttotuotanto kutakin tuotantolaitosta kohden.

Työvoiman kokoonkertymisprosessi hidastui jossain määrin v. 1925—26, jolloin pantiin käyntiin kaikkein kulunein koneisto.

Käsiteollisuus kasvoi suuresti v. 1925—26. Sen kasvua edisti tavaranälkä, maksukykyisen kysynnän lisääntyminen ja vastaavat taloudelliset toimenpiteet valtiovallan puoleleta.

Valtion teollisuudella, joka on sosialismin teknillisenä ja taloudellisena perustana, on sellainen kehitysnopeus ja suunta, että se hitaasti mutta varmasti laajentaa johtavaa osuuttaan yhteiskunnallistumisprosessisa.

Maatalous.

Yhteiskunnallistuneet taloudet ovat varsin nuoria eikä niillä ole vielä kyllin kiteytyneitä organisatsionimuotoja eikä traditsiooneja, kun sitävastoin yksityisellä talonpoikaistaloudella, niistä perinpohjaisista yhteiskunnallisista muutoksista huolimatta, jotka Lokakuun vallankumous maaseudulla aikaan sai, on kivettyneet tottumuksensa, organisatsioonimuotonsa ja talousmetoodinsa.

Yhteiskunnallistumisprosessit maataloustuotteiden tuotannon alalla edistyvät niin hitain askelin, että tuotannon määrällinen luonnehtiminen ei olisi kyllin kuvaava. Niin valtiolliset (neuvostotaloudet) kuin osuustoiminnallisetkin (kollektiiviset) taloudet ovat kyllä päässeet visseihin aavutuksiin erinäisten aineellis-tuotannollistenkin osottimien mukaan. Kuvaavampi on kuitenkin se, missä määrin neuvostotaloudet ja kollektiiviset taloudet ovat yhteydessä ympäristön talonpoikaisväestön kanssa, missä määrin ne vaikuttavat siihen. Neuvostotaloudet ja kollektiiviset taloudet palvelevat yhä suuremmassa määrässä taloupoikaistalouksia. Niinpä Valtion Maatalousyndikaattiin liitetyt neuvostotaloudet antoivat talonpojille siementä v. 1923—24 keskimäärin 117 puutaa neuvostotaloutta kohden, mutta v. 1925—26 jo 909 puutaa. Kaikkien neuvostotalouksien talonpojille lainaamat maatalouskoneet tekivät v. 1923—24 työtä 6,776 päivää, v. 1924—25 jo 33,729 päivää.

Kollektiiviset taloudet luovuttivat siementä v. 1923 keskimäärin 65 puutaa, v. 1924 134 puutaa ja v. 1925 80 puutaa; niiden talonpojille lainaamat koneet tekivät v. 1923 työtä keskimäärin 41,5 päivää, v. 1924 96,6 päivää. Samalla talonpojat yhä enenevässä määrässä yhtyvät kollektiiviseen tuotantotapaan.

Uuden talouspolitiikan aikana on osaa kollektiivisista talouksista alkanut jäytää kapitalistiset pyrkimykset vuokraamisen ja osajaon muodossa, vieläpä siinäkin muodossa, että kollektiivisille talouksille myönnettyjä etuisuuksia käytetään yksilöllisten talouksien hyväksi. Vuokraus ja osajako on kyllä supistumaan päin, kun vetovoima (juhdat ja konevoima) kollektiivisissa

talouksissa lisääntyy. Sama koskee myös neuvostotalouksia.

Maaseudulla tapahtuva erilaistuminen vaikuttaa hajottavasti osaan kollektiivisista talouksista, varsinkin niihin, jotka pyrkivät säilyttämään tasaarvon kulutuksessa. Mutta erilaistu misen pohjalla lisääntyy myöskin pyrkimys kollektiivisiin talouksiin, ja sen yhteydessä on kollektiivisten talouksien yhteiskunnallinen kokoonpano viime vuosien aikana muuttunut: keskivarakkaat ja köyhät ovat tunkeneet pois kulakkeja ja palveluskuntaa. Karjan ja kaluston puute, halu hankkia traktori jne. kannustaa keskivarakkaita ja köyhiä perustamaan kollektiivisia talouksia.

Kollektiivisten talouksien yhteiskunnallinen kokoonpano

(RSFSR:n TTT Kansankomiss. tiet. muk.)

Yhteiskunnalliset ryhmät	Kommuunit		Arttelit		Osuuskunnat	
	v. 1920—21	v. 1925	v. 1920—21	v. 1925	v. 1920—21	v. 1925
Köyhiä	71 %	85,7 %	60 %	73,6 %	55 %	50,2 %
Keskivarakkaita	23,3 %	12,8 %	36,4 %	25,2 %	42,4 %	48,7 %
Varakkaita	5,7 %	1,5 %	3,6 %	1,2 %	2,6 %	1,1 %
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Kollektiiviset taloudet kasvavat nitaammin kuin maataloudellisen osuustoiminnnan muut muodot. Jäsenmäärän kasvun puolesta ovat ensi tilalla erikoisalojen osuuskunnat, varsinkin voinvalmistus- ja maito-osuuskunnat, toisella tilalla luotto-osuuskunnat, viimeisellä tilalla kollektiiviset taloudet. Ennen sotaa oli maatalous-osuuskuntien jäseninä noin 30 % talonpoikaistalouksista, syyskuussa v. 1925 vain n. 20 % kaikista SSSR:n talonpoikaistalouksista. Erikoisalojen osuuskuntiin pyrkivät ne taloudet, jotka yhä suurenevassa määrässä tuottavat markkinoille erikoiskasveja ja karjantuotteita. Erikoisalojen maatalousosuuskunnissa on osuuskuntiin liittyneiden prosentti huomattavasti suurempi, nimittäin 50 % ja enemmän niistä talouksista, jotka tuottavat vastaavia maataloustuotteita, nouseepa tupakan ja sokerijuurikkaan viljelijöiden keskuudessa 80:een.

Helpoimmin ja mieluimmin järjestyvät talonpojat kollektiiveiksi tavarainsa myynnin ja luoton järjestämistä varten. Kiertokulun ja jaon piiri on maataloudessa helpommin järjestettävissä osuustoiminnallisesti kuin itse maataloustuotanto. Se johtuu toisaalta maatalouden alhaisesta teknillisestä tasosta, toisaalta tavarallisuuden lisääntymisestä maaseudulla.

Maataloudellisen osuustoiminnan finanssien tila on seuraava: maataloudellisen osuustoiminnan käytettävissä olevien varojen kokonaissumma, joka 1/I-1924 oli 300 miljoonaa ruplaa, kasvoi 1/X-1925 900 miljoonaan ruplaan, siitä omia pääomia likipitäin 130 milj. rpl.; muista 770 imljoonasta ruplasta on valtavasti suurin osa valtion luottolaitosten ja kauppaelinten luottoa.

Vaikka maataloudellisten osuuskuntien jäsenmäärä onkin suuresti kasvanut (1/X-1924 2 miljoonaa 1/X 1925 4,5 miljoonaa, 1/X-1926 5,9 miljoonaa ja edellytetty 1/X 1927 7,7 miljoonaa — lukuihin sisällytetty vain liittoihin järjestyneet osuuskunnat, eivät "villit"), niin täytyy kuitenkin sanoa, että maatalousosuustoiminta, varsinkaan luotto-osuustoiminta ei ota kyllin no-

peasti juurtuakseen talonpoikaistalouksiin, niiden vaihtotoimintaan ja kasaantumiseen.

Maatalousluoton järjestelmän itse väestöltä kokoamien varojen yleissumma on vielä perin pieni. Maatalouspankin tiedotuksen mukaan oli se 1/X-1924 6,35 pros., 1/X-1925 7,45 pros., 1/VII-1926 8,07 pros. ja 1/X-1926 7,9 pros. maataloudellisten luottoyhdistyksien ja luotto-osuuskuntien loppubalansseista. Kun vielä otetaan huomioon, että tähän määrään sisältyvät laitoksilta saadut varat, niin jää väestön osuus vielä paljon pienemmäksi. Ennen sotaa muodostivat väestöltä kertyneet varat noin 60 pros. maataloudellisen osuustoiminnan kaikista varoista. Luotto-osuuskunnat harjoittavat toimintaansa sivultapäin hankkimillaan varoilla. Erikoisesti on huonontunut universaalisten osuuskuntien asema (v:sta 1924 vuoteen 1926 laski omien ja lainavarojen suhde 1:3,6 — 1:6,4). Samalla on näissä yhtymissä havaittavissa epätervettä pyrkimystä muuttua tavaraluoton laitoksiksi. Vaihdolla on enemmän kauppavälityksen kuin osuustoiminnan luonne. Markkinain sokeat voimat vaikuttavat vahvasti maataloudellisen osuustoiminnan alempaan verkkoon. Osuuskuntien osuus tuotteiden myynnissä kasvaa, mutta suurin osa tuotteista kulkee vielä niiden ohi.

Osuuskuntien yhteiskunta-taloudellista kokoonpanoa kuvaavat seuraavat Maatalous-osuuskuntien Liiton kokoamat tiedot (numerot ovat RSFSR:stä, kootut v. 1925 keskipaikkeilla):

	Työkarjaa					Kaikkiaan
	ei ollenkaan	yksi pää	kaksi päätä	kolme päätä	neljä tai us.	
Osuuskuntiin liittyneet taloudet	26,3 %	51,5 %	15,3 %	5,2 %	1,7 %	100 %
RSFSR:n kaikki talonpoikaistaloudet (Til. Keskustoim. tiet. mukaan).	31,0 %	51,6 %	12,3 %	3,1 %	2,0 %	100 %

Kun RSFSR:n kaikista talonpoikaistalouksista on osuuskuntiin liittynyt 22,5 pros., niin työkarjaa vailla olevista talouksista on liittynyt 13,5 pros., niistä talouksista, joilla työeläimiä on 1 — 22,5 pros., niistä joilla on kaksi — 33,3 pros., niistä joilla on kolme — 47 pros., ja niistä joilla on neljä tai useampia — 19,7 pros.

Esitetyt numerot osottavat että 1) maatalous-osuuskuntien jäesnistön valtava enemmistö on keskivarakkaita ja köyhiä, 2) mitä suurempia ovat talonpoikaistaloudet, sitä suurempi osa niistä on osuuskuntien jäseninä (poikkeuksena kaikkein suurimpien talouksien ryhmä).

Tavaran kiertokulku.

Markkinoilla esiintyessään esineellistyttävät eri yhteiskunnalliset ryhmät suhteensa tavaroiden oston ja myynnin muodossa. Näin syntyy näiden ryhmien välille kiinteä markkinasuhde.

Kunkin yhteiskunnallisen sektorin ominaispaino markkinoilla määritellään sen perusteella, kuinka suuren määrän tuotteita se tarjoaa ja kuinka suuri on sen maksukykyinen kysyntä, ja kuinka suuri on muiden sektorien maksukykyinen kysyntä kunkin sektorin tuotteille.

Tutkittaessa yhteiskunnallistumisprosesseja tavarain kiertokulun piirissä täytyy senvuoksi kiinnittää huomio yhteiskunnan eri ryhmien keskinäisiin suhteisiin markkinoilla. Alla olevassa taulukossa esitämme markkinasuhteet staattisina, vain v. 1924—25 tilastotietojen mukaan (samalla huomauttaen, että tilastotietojen epätäydellisyyden vuoksi tämä taulukko on ehdollinen).

Eri sektorien keskinäinen riippuvaisuus tavarain kiertokulussa v. 1924—25

Mistä sektoreista	TAVARA TULEE — Mihin sektoriin: Valtiolliseen	%%:ssa	Osuustoiminnalliseen	%%:ssa	Yksityistaloudelliseen	%%:ssa	Yhteensä
Valtiollisesta . . .	5.229	47	1.806	53	1.917	33,5	8.952
%:ssa loppusummasta	32	—	11	—	12	—	55
Osuustoiminnallisesta	441	6,3	986	28	386	6,5	1.813
%:ssa loppusummasta	3	—	6	-	2	—	11
Yksityistaloudellisesta	1.312	19,7	649	91	3.418	60	5.369
%:ssa loppusummasta	8	—	4	—	22	—	34
Kaikkiaan tullut. . .	6.982	100	3.431	100	5.721	100	16.134
% %:ssa	43	—	21	—	36	—	100

Mihin sektoreihin	TAVARA LÄHTEE — Mistä sektorista: Valtiollisesta	%%:ssa	Osuustoiminnallisesta	%:ssa	Yksityistaloudellisesta	%%:ssa	Yhteensä
Valtiolliseen . . .	5.229	58	441	24	1.312	24,5	6.982
%:ssa	32	—	3	—	8	—	43
Osuustoiminnalliseen	1.806	20	986	55	649	12,5	3.431
%:ssa	11	-	6	—	4	—	21
Yksityistaloudelliseen	1.917	22	386	21	3.418	63	5.121
%:ssa	12	—	2	—	22	—	36
Kaikkiaan lähtenyt. .	8.952	100	1.813	10	5.369	100	16.134
% %:ssa	55	—	11	—	34	-	100

Tässä taulukossa on esitetty tavaravaihto yhteiskunnan eri sektorien välillä. Siinä on otettu laskuihin: valtion teollisuus, valtion kauppa, kulutusosuustoiminta, myynnin ja varustelun alalla toimivat syndikaatit, osuustoiminnallinen teollisuus, maatalousosuustoiminta, tuotannollinen osuustoiminta, maataloustuotteiden hankinta (osuuskuntien ja yksityisten hankinnat erikseen), yksityinen suurteollisuus ja käsiteollisuus, yksityinen kauppa, tuonti ja vienti (importti ja exportti).

Valtiollinen sektori nielee 43 pros. kaikista markkinoille tulevista tavaroista. Valtiollisen sektorin tarpeista tyydyttää se itse 74 pros., osuustoiminnallinen sektori 6,3 pros. ja yksityistaloudellinen sektori 19,7 pros.

Osuustoiminnallinen sektori, joka nielee 21 pros. kaikista tavaroista, saa 53 pros. tavaroistaan valtiolliselta sektorilta, 28 pros. osuustoiminnalliselta sektorilta ja 19 pros. yksityistaloudelliselta sektorilta (siis yksityisiltä hiukan vähemmän kuin valtiollinen sektori).

Yksityistaloudellinen sektori, joka nielee 36 pros. kaikista tavaroista, saa valtiolliselta sektorilta 33,5 pros., osuustoiminnalliselta 6,5 pros. ja o-

masta sektoristaan 60 pros. Näin ollen yksityistaloudellinen sektori, jonka ominaispaino tavarain ostossa on 36 pros., on 40 prosentilla riippuvainen valtiollisesta ja osuustoiminnallisesta sektorista, kun taas viimemainitut, joiden ominaispaino tavarain ostossa on 64 pros., ovat vain 19 prosentilla riippuvaiset yksityistaloudellisesta sektorista.

Myynnin alalla on valtiollisen sektorin ominaispaino 55 pros., ja myy se tavaroistaan valtiolliseen sektoriin 58 pros., osuustoiminnalliseen 20 pros. ja yksityistaloudelliseen 22 pros. Osuustoiminnallisen sektorin ominaispaino myynnin alla on 11 pros. ja myy se valtiolliseen sektoriin 24 pros. tavaroistaan, osuustoiminnalliseen sektoriin 55 pros. ja yksityistaloudelliseen sektoriin 21 pros., siis kuten ostoissa on se myynnissäkin riippuvainen yksityistaloudellisesta sektorista samassa määrin kuin valtiollinen sektori. Yksityistaloudellisen sektorin ominaispaino tavaran myynnissä on 34 pros. ja myy se valtiolliseen sektoriin 24,5 pros. tavaroistaan, osuustoiminnalliseen sektoriin 12,5 pros. ja yksityistaloudelliseen sektoriin 63 pros. Näin ollen myynnin alalla yksityistaloudellinen sektori, jonka ominaispaino on 34 pros., on riippuvainen valtiollisesta ja osuustoiminnallisesta sektoreista 37 prosentilla, kun taas nämä ovat riippuvaiset yksityistaloudellisesta sektorista vain 22 prosentilla, vaikka niiden ominaispaino on 66 pros. myynnistä.

Jos myyntien ja ostojen hintasumma otetaan 200:ksi (jokainen myynti on samalla osto), niin ensimäisellä tilalla on valtiollinen sektori (98 pros.), toisella tilalla yksityistaloudellinen sektori (70 pros.) ja kolmannella tilalla osuustoiminnallinen sektori (32 pros.).

Sektorien riippuvaisuus toinen toisistaan on aika huomattava. Mutta yhteiskunnallistunut sektori on ostoissa ja myynneissä enemmän riippuvainen yhteiskunnallistuneesta sektorista, ja yksityistaloudellinen sektori enemmän riippuvainen yksityistaloudellisesta sektorista, josta päätellen näyttäisi siltä kuin olisi yhteiskunnallistunut sektori riippumaton yksityistaloudellisesta sektorista ja päinvastoin. Tämän ilmiön taloudellinen merkitys tulee ymmärrettäväksi vasta sitten kun otetaan huomioon että tavaralajit ovat yhteiskunnallistuneessa sektorissa erilaiset kuin yksityistaloudellisessa sektorissa. Siksipä näennäisestä määrällisestä "riippumattomuudesta" huolimatta jokainen markkinayhteyden katkeaminen sektorien väliltä vaikuttaa kipeästi muihin sektoreihin, varsinkin niihin, jotka eivät omasta piiristään saa niitä tavaroita, joita ovat saaneet toisista sektoreista.

Samalla kun maan koko tavaravaihto on lisääntynyt (kuluttajain hintojen mukaan 11,374 miljoonasta tshervontsiruplasta v. 1923—24 21,318 miljoonaan v. 1925—26), samalla on yhteiskunnallistuneiden sektorien ominaispaino lisääntynyt vähitellen hidastuvassa tempossa (v. 1923—24 — 59,2 pros. koko tavaravaihdosta, v. 1924—1925 — 73 pros., v. 1925—26 — 76,3 pros., ja v. 1926—27 edellytetty 78,5 pros.). Koko aikajaksona 1923—24—1926—27 on kummankin yhteiskunnallistuneen sektorin kauppa määrällisesti kasvanut, mutta suhteellisesti on enemmän kasvanut osuustoiminta. Jos otetaan yhteiskunnallistuneiden sektorien yhteinen kauppavaihto 100:ksi, niin saamme seuraavan kuvan:

	1923-24	1924-25	1925-26	1926-27
Valtion kauppa	54 %	48 %	44 5 %	43,3 %
Osuuskaupat	46 %	52 %	55,5 %	56,7 %

Neljän vuoden aikana ovat siis valtion kauppa ja osuustoiminta vaihtaneet paikkaa. Yhteiskunnallistunut kauppavaihto menettää yhä enemmän "valtiollisesta" luonteestaan, tulee yhä enemmän "osuustoiminnalliseksi".

Jo ylempänä käsittelimme maatalousosuustoimintaa.

Kulutusosuustoiminnan finanssien tilassa v. 1925—26 on tapahtunut jonkunlaista parantumista verraten vuoteen 1924—25. Kulutusosuustoiminnan käytettävissä olevien varojen kokonaissumma on kasvanut seuraavasti: 1/X-24 — 687,6 milj. rpl., 1/X-25 — 940,4 milj. rpl. ja 1/X-26 — 1,212,5 milj. rpl. Lainavarojen suhde omiin varoihin, joka kasvoi 4,0:sta v. 1924 (1/X) 4,6:een 1/X-25, laski taas 3,14:ään 1/X-26. Suurimpina luotonantajina ovat edelleen pankit ja valtion elimet. Osuuspääomat ja voitot ovat kasvaneet. Osuuspääoma: 15,9 milj rpl. 1/X-24, 30,7 milj. rpl. 1/X-25 ja 44 milj. rpl. 1/X-26. Voitot: 25,9 milj. rpl. 1/X-24, 43 milj. rpl. 1/X-25 ja 106 milj. rpl. 1/X-26. Mutta osuuspääomien ja voiton ominaispaino kulutusosuustoiminnan kaikkien varojen joukossa on edelleen pieni. Osuuspääomat lisääntyvät rinnan kauppavaihdon kasvun kanssa. Koko osuuskauppaverkon puhdas myynti on kasvanut seuraavasti: 1,383 milj. rpl. v. 1923—24, 2,568 milj. rpl. v. 1924—25 ja 3,808 milj. rpl. v. 1925—26. Lisääntynyt siis 175,2 prosentilla (osuuspääoma 176 prosentilla). Kielteisenä ilmiönä on merkittävä osuuskuntien välisen vaihdon kasvu prosenteissa puhtaasta vaihdosta vähittäiskaupassa: v. 1923—24 — 37,4 pros., v. 1924—25 — 54,7 pros. ja v. 1925—26 — 72 pros. On edellytetty että vuoden 1926—1927 loppuun kulutusosuustoiminnan varojen kokonaissumma kasvaa 1,319 miljoonaan ruplaan, siis 9,9 prosentilla. Lainavarojen suhde omiin varoihin alenee 1,98:aan. Se tapahtuu siksi että osuuspääomat kasvavat 50,4 prosentilla ja voitto 8,6 prosentilla vuoteen 1925—26 verraten. Koko osuustoimintaverkon kauppavaihto kasvaa 25,4 prosentilla edell. vuoden vaihdosta. Tärkeä puoli on se että osuustoimintaan todella ottavat osaa "väestön todelliset massat". Todisteena tästä osanotosta ei ole niin paljon osuuskauppojen myynnin lisääntyminen, kuin osuuspääomien kasvu, jäsenmäärän ja jäsenmaksujen lisääntyminen. Kehityksen suunta on terve.

Kolmen vuoden aikana on osuustoiminta huomattavasti lujittunut ja paljon paremmin kuin aikaisemmin täyttää nyt välittömän tehtävänsä — väestön liittämisen osuustoimintaan, mutta vielä on siinä monia organisatoorisia puutteita, jotka tekevät koneiston kalliiksi, vähentävät voittoa j.n.e., sanalla sanoen jossain määrin paralysoivat osuuskauppojen etevämmyyttä yksityiskauppaan verraten. Tällainen asiaintila vähentää jossain määrin mahdollisuuksia yhteiskunnallistumisen edistämiseen osuustoiminnan kautta. Ja taloudellinen tulos on se, että osuustoiminnalle syntyy kireä finanssitila, mikä vuorostaan vahingoittaa valtion teollisuutta ja valtion luottotoimintaa.

Yksityiskauppaan nähden voidaan todeta, että sen merkitys on kautta linjan pienentynyt kaupan yhteiskunnallistuneisiin sektoreihin verraten. Eniten on yksityiskauppa kärsinyt tukkukaupan alalla: v. 1924—25 putosi sen ominaispaino edelliseen vuoteen verraten enemmän kuin puolella, 22 prosentista 9,3 prosenttiin. Mutta merkittävämpiä ovat kuitenkin ne ilmiöt, joita saatiin nähdä vähittäiskaupan alalla: siellä taloudelliset prosessit astuivat jonkunlaisen "kriitillisen" pisteen yli: se, veivät siihen että valta-asema vähittäiskaupassa, joka oli kuulunut yksityiskaupalle (v. 1923—24 yksityiskauppa suoritti 59,2 pros., yhteiskunnallistunut kauppa 40,8 pros. vähittäiskaupasta), siirtyi yhteiskunnallistuneen sektorin käsiin (v. 1924—25 yhteiskunnallistunut kauppa 56,2 pros., yksityiskauppa 43,8 pros.). On huomautettava että yksityiskauppa supistui v. 1924—25 ensi puoliskon aikana. Toisen vuosipuoliskon aikana se alkoi taas laajentua, ja sen laajeneminen jatkui koko v. 1925—26. Tämä ilmiö ei ole johtunut ainoastaan hintojen ja koko tavaravaihdon kasvusta, vaan myös-

kin niistä keskittymisprosesseista, jotka ovat yksityiskaupan alalla tapahtuneet. Ensi kerran koko nepin aikana yritti kauppapääoma v. 1924—25 toisella puoliskolla korvata tappionsa alemmilla asteilla siten, että mobilisoi varansa ja keskitti ne korkeammille asteille.

Kaupan yhteiskunnallistuneen osan absoluuttinen kasvu tapahtuu vähemmässä määrässä yksityiskaupan absoluuttisen supistumisen kustannuksella, suuremmassa määrässä kauppavaihdon laajenemisen lukuun. Osuustoiminnallisen ja valtion kaupan kasvu ei ole käynyt niin paljon siten että olisi tungettu pois yksityiskauppa, kuin siten että yksityiskauppaa ei ole päästetty uusille kaupan alueille. On onnistuttu pysäyttämään yksityispääoman suhteellinen laajeneminen kaupan alalla. Mutta yksityiskaupalle jää vielä mahdollisuuksia edelleen kehittyäkseen. Erinäisillä kaupan aloilla ovat sen perspektiivit parantuneetkin. V. 1926—27 edellytetty yksityisen kauppavaihdon suhteellinen pieneneminen on vaativa vastaavia taloudellisia toimenpiteitä.

Aineellisten varojen ja tuotantovälineiden (teollisuuden ja liikenteen) kansallistuttaminen, ulkomaankauppa valtion monopoolina, valtion (ja pienessä määrässä osuustoiminnallinen) luotto, kotimaisen kaupan siirtyminen suurelta osaltaan valtion ja osuuskuntien käsiin — kaikki tämä on ei ainoastaan yhteiskunnallistumisen muotoa, vaan myöskin yhteiskunnallistumisprosessien alituisen uusintamisen ja laajentamisen ehtoja. Kehittäessä yhteiskunnallistettua sektoria ja sen vaikutusta yhteiskunnallistamattomaan sektoriin näyttelee poikkeuksellisen tärkeätä osaa luotto. Lähtökohtanaan teollisuus ja nojaten valtiollisen ja osuustoiminnallisen sektorin muihin osiin alkavat yhteiskunnallistumis-prosessit taloudellisesti vaikuttaa yksityistaloudelliseen sektoriin. Kun viimemainitun teknillinen pohja on alhainen, käy yhteiskunnallistumis-prosessien vaikutus siihen niin kaupungissa kuin maaseudullakin pääasiassa tavara- ja luottosuhteiden kautta.

Kun yhteiskunnallistumis-prosessit edistyvät maatalous-tuotannossa heikosti, niin kasvavat kapitalistiset tendenssit, jotka saavat vahviketta etupäässä talonpoikaisen kasaamisen lähteistä.

Yksityispääoma taistelee yhteiskunnallistettua sektoria vastaan taloudellisesta, etupäässä markkina-yhteydestä hajanaisten talonpoikaistalouksien kanssa. Yksityispääoma esiintyy teollisuuden, kaupan ja maanalaisen luoton läheisesti toisiinsa kytkeytyneissä muodoissa, käyttää hyväkseen valtiollisen ja osuustoiminnallisen systeemin heikkoja puolia. Yksityispääoman kehitys jää paljon jälkeen yhteiskunnallistettujen muotojen kehityksestä. Havainnollisena osottimena tästä on yhteiskunnallistetun sektorin ominaispaino kansallistuloissa (otettu huomioon yhteiskunnallistettujen talouksien tulot, ei niissä työskentelevien henkilöiden tuloja). Tämä tulo on kasvanut seuraavasti: 4,0 pros. v. 1923—24, 6,1 pros. v. 1924—25, 6,8 pros. v. 1925—1926 ja 7,4 pros. v. 1926—27. Katkeamatta kasvaa maan lisätuotteen se osa, joka menee sosialistisen sektorin laajentamiseen.

Päättyvälle elpymisprosessille on ominaista (pienin poikkeuksin) kaikkien sosialististen sektorien ehdoton kasvu. Niiden välinen suhde pyrkii vakaantumaan, mutta suhteellinen ylipaino kallistuu yhä enemmän valtiollisen ja osuustoiminnallisen talouden puolelle. Yhteiskunnallistumisprosessit, jotka ovat saavuttaneet korkeamman tason kuin missään muussa maassa, valautuen uusiin sosiaalisiin muotoihin, edistyvät tällä korkealla tasollaan hitaasti, toisinaan 1—2 prosentilla, toisinaan prosentin osilla vuosittain.

Tunnussanasta Europan Yhdysvallat

Kirj. N. Lenin elok. 1915

"Sosiali-Demokraatin" N:ossa 40 ilmoitimme, että puolueemme ulkomaisten sektsiain konferenssi päätti lykätä kysymyksen tunnussanasta "Euroopan Yhdysvallat" asian taloudelliselta puolelta harkittavaksi sanomalehdistössä.

Keskustelu tästä kysymyksestä otti konferenssissamme yksipuolisesti poliittisen luonteen. Osaksi aiheutti sen kenties se, että tämä tunnus oli KK:n manifestissa suorastaan määritelty poliittiseksi (siellä sanotaan: "lähimpänä poliittisena tunnussanana"), eikä ainoastaan työnnetty esiin tasavaltaisia Euroopan Yhdysvaltoja, vaan myöskin erikoisesti alleviivattiin että "iiman Saksan, Itävallan ja Venäjän monarkiain vallankumouksellista kukistamista" tämä tunnussana on järjetön ja valheellinen.

Ei ole ollenkaan oikein väittää tällaista kysymyksen asettamista vastaan tämän tunnussanan poliittisen arvion puitteissa, — esim. siltä kannalta, että se peittää tai heikentää t.m.s tunnussanan sosialistinen vallankumous. Poliittiset uudistukset todella demokraattiseen suuntaan, sitäkin enemmän poliittiset vallankumoukset eivät missään tapauksessa, eivät milloinkaan, eivät minkäänlaisten olojen vallitessa voi peittää eivätkä heikentää tunnussanaa sosialistinen vallankumous. Ne päinvastoin aina tuovat sen lähemmäksi, laajentavat sille pohjaa, vetävät sosialistiseen taisteluun uusia pikkuporvariston ja puolproletaaristen massojen kerroksia. Ja toiselta puolen poliittiset vallankumoukset ovat välttämättömiä sosialistisen vallankumouksen kulussa, jota ei saa katsella yhtenä toimintona, vaan pitää katsella myrskyisten poliittisten ja taloudellisten myllerrysten aikakautena, kiihkeimmän luokkataistelun, kansalaissodan, vallankumouksien ja vastavallankumouksien aikakautena.

Mutta vaikka tunnussana tasavaltaiset Euroopan Yhdysvallat, asetettuna yhteyteen Euroopan kolmen taantumuksellisimman monarkian, etupäässä Venäjän monarkian vallankumouksellisen kukistamisen kanssa, on aivan loukkaamaton, niin jää vielä jälelle mitä tärkein kysymys tämän tunnussanan taloudellisesta sisällöstä ja merkityksestä. Imperialismin, s.o. pääoman viennin ja "etumaisten' ja "sivistyneiden" siirtomaavaltojen suorittaman maailmanjaon, taloudellisten ehtojen kannalta katsottuna ovat Euroopan Yhdysvallat kapitalismin aikana joko mahdottomat taikka taantumukselliset.

Pääoma on tullut kansainväliseksi ja monopolistiseksi. Maailma on jaettu muutaman suurvallan, s.o. kansakuntien suurryöstössä ja sortamisessa pisimmälle päässeiden valtojen kesken. Euroopan neljä suurvaltaa: Englanti, Ranska, Venäjän ja Saksa, joilla väestöä 250—300 miljoonaa ja aluetta noin 7 miljoonaa neliökilometriä, on siirtomaat, joissa väestöä miltei puoli miljardia (494,5 miljoonaa), aluetta 64,6

Tämä kasvu on kuitenkin riittämätön ja lähimpinä vuosina voittaaksemme mahdolliset häiriöt yhteiskunnallistumisen kehityksessä. Siksi pitää talouspolitiikka suunnata niin että yhteiskunnallistumis-prosessit kehittyisivät mahdollisimman nopeasti.

---

milj. neliökilometriä, melkein puolet maapallosta (133 milj. neliökilometriä ilman napaseutuja). Listäkää tähän kolme aasialaista valtiota: Kiina, Turkki ja Persia, joita nyt repivät palasiksi ryövärit, jotka käyvät "vapautussotaa", nimittäin Japani, Venäjä, Englanti ja Ranska. Näissä kolmessa aasialaisessa valtiossa, joita voidaan nimittää puolsiirtomaiksi (tosiasiassa ovat ne nyt 9/10 siirtomaita), on 360 milj. asukasta ja 14½ milj. neliökilometrin alue (s.o. melkein 1½ kertaa koko Euroopan alue).

Edelleen, Englanti, Ranska ja Saksa ovat sijoittaneet pääomia ulkomaille ainakin 70 miljardia ruplaa. Saadakseen "laillisen" pikku tulon tästä sievoisesta summasta — yli kolmen miljardin pikku tulon vuosittain — sitä varten ovat miljonäärien kansalliset komiteat, joita sanotaan hallituksiksi, jotka on varustettu sotaväellä ja sotalaivastolla, jotka "sijottavat" siirtomaihin ja puolsiirtomaihin "herra miljaardin" omia poikia ja veljiä varakuninkaiksi, konsuleiksi, lähetiläiksi, kaikenarvoisiksi virkaherroiksi, papeiksi ja muiksi verenimijöiksi.

Näin on kapitalismin korkeimmalla kehityskaudella järjestetty muutaman suurvallan puolelta maapallon miljaardisen väestön ryöstäminen. Ja kapitalismin aikana ei muunlainen järjestäminen ole mahdollinen. Luopuako siirtomaista, "vaikutus-alueista", pääoman viennistä? Täallaisen ajatteleminenkin on vajoamista sellaisen pappi-pahan tasolle, joka joka sunnuntai saarnaa rikkaille ristinuskon ylevyyttä ja kehottaa lahjoittamaan köyhille ... jollei muutamia miljaardeja, niin muutamia satoja ruplia vuosittain.

Euroopan Yhdysvallat kapitalismin aikana on rinnastettava sopimukseen siirtomaiden jaosta. Mutta kapitalismin aikana ei ole mahdollinen mikään muu jakoperusta, mikään muu jakoperiaate kuin voima. Miljardööri ei voi jakaa jonkun maan "kansallistuloa" jonkun toisen kanssa mitenkään muutoin kuin suhteessa "pääoman mukaan" (ja vielä sillä lisäyksellä, että suurin pääoma saa enemmän kuin sen osalle tulisi). Kapitalismi on yksityisomistusta tuotantovälineisiin ja tuotannon anarkiaa. Propageerata "oikeudenmukaista" tulon jakoa tällä pohjalla, se on proudhonismia, poroporvarin ja filisterin typeryyttä. Ei voi jakaa muutoin kuin "voiman mukaan". Mutta voima muuttuu taloudellisen kehityksen kulussa. Vuoden 1871 jälkeen voimistui Saksa 3—4 kertaa nopeammin kuin Englanti ja Ranska. Japani kymmenkunta kertaa nopeammin kuin Venäjä. Kapitalistisen valtion todellisen voiman tarkistamiseen ei ole eikä olla voi mitään muuta keinoa kuin sota. Sota ei ole ristiriidassa yksityisomistuksen perusteiden kanssa, vaan se on näiden perusteiden suoranaista ja välttämätöntä kehitystä. Eri talouksien ja eri valtioiden taloudellisen kehityksen tasasuhtainen kasvu on kapitalismin aikana mahdoton. Kapitalismin aikana eivät ole mahdollisia muut aika ajoin rikkoontuneen tasapainon palauttamiskeinot kuin kriisit teollisuudessa, sodat politiikassa.

Tietysti ovat mahdollisia v ä l i a i k a i s e t sopimukset kapitalistien kesken ja suurvaltain kesken. Tässä mielessä ovat mahdolliset myöskin Euroopan Yhdysvallat e u r o o p p a l a i s t e n kapitalistien sopimuksena .. mistä? Ainoastaan siitä miten yhdessä tukahutettaisiin sosialismi Euroopassa, yhdessä suojeltaisiin ryöstettyjä siirtomaita Japania ja Amerikaa vastaan, jotka ovat äärimäisen katkeroituneet nykyisen siirtomaajaon aikana ja jotka viimeisen puolen vuosisadan aikana ovat voimistuneet mittaamattomasti nopeammin kuin takapajuinen, monarkinen Eurooppa, joka on alkanut vanhuuttaan mädätä. Amerikan Yhdysvaltoihin verraten merkitsee Eurooppa kokonaisuudessaan taloudellista pyshädystä. Nykyisellä taloudellisella perustalla, s.o. kapitalismin aikana merkitsisivät Euroopan Yhdysvallat

taantumuksen orgnisatsioonia Amerikan nopeamman kehityksen pidättämiseksi. Palauttamattomasti ovat menneet ne ajat, jolloin demokratian asia ja sosialismin asia oli sidottu ainoastaan Euroopan kanssa.

Maailmn (eikä Euroopan) Yhdysvallat ovat kansakuntain yhtymän ja vapauden se valtiollinen muoto, jota me nimitämme sosialismiksi ,— kunnes kommunismin täydellinen voitto vie kaiken, myöskin demokraattisen valtion lopulliseen häviämiseen. Itsenäisenä tunnussanana olisi tunnussana maaiman Yhdysvallat kuitenkaan tuskin oikea ensinnäkin siksi, että se sulaa yhteen sosialismin kanssa, toiseksi siksi, että se saattaisi herättää väärän tulkinnan sosialismin voiton mahdottomuudesta yhdessä maassa ja tällaisen maan suhteesta muihin.

Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki. Tästä seuraa, että sosialismin voitto on mahdollinen aluksi muutamissa jopa yhdessäkin kapitalistisessa maassa erikseen otettuna. Tämän maan voittanut proletariaatti, pakkoluovutettuaan kapitalistit ja järjestettyään itselleen sosialistisen tuotannon, nousisi muuta, kapitalistista maailmaa vastaan, vetäisi puolelleen muiden maiden sorretut luokat nostattaen niissä kapinan kapitalisteja vastaan, esiintyen tarpeen tullen sotavoimallakin riistäjäluokkia ja niiden valtioita vastaan. Sen yhteiskunnan poliittisena muotona, jossa proletariaatti voittaa kukistamalla porvariston, tulee olemaan demokraattinen tasavalta, joka yhä enemmän keskittää kysymyksessä olevan kansakunnan taikka kansakuntien proletariaatin voimat taistelussa niitä valtioita vastaan, jotka eivät vielä ole siirtyneet sosialismiin. Luokkien hävittäminen ei ole mahdollinen ilman sorretun luokan, proletariaatin diktatuuria. Kansakuntien vapaa yhtyminen sosialismissa ei ole mahdollinen ilman pitempää tai lyhyempää, sitkeää sosialististen tasavaltojen taistelua muita valtioita vastaan.

Juuri näiden käsitysten vuoksi, tuloksena kysymyksen moninkertaisesta harkinnasta V. S.-D. T. P:n ulkomaisten järjestöjen konferenssissa ja konferenssin jälkeen, tuli pää-äänenkannattajan toimitus johtopäätökseen, että tunnussana Euroopan Yhdysvallat ei ole oikea.

"Opportunismi on meidän päävihollisemme. Opportunismi työväenliikkeen huipuilla — se ei ole proletaarista, vaan porvarillista sosialismia. Käytännöllisesti on todistettu, että opportunistiseen suuntaan kuuluvat työväenliikkeen toimitsijat ovat parempia porvariston puolustajia kuin porvarit itse. Jolleivät ne johtaisi työväkeä, ei porvaristo voisi pysyä vallassa ... Siinä on meidän päävihollisemme, ja tästä vihollisesta pitää meidän saavuttaa voitto ... Se on päätehtävämme." — Lenin.

Neuvostovallan kansallisten pedag. teknikumien opetusohjelmat

Kirj. Jalo Kohonen.

Koulupakon toteuttamisen takia on kiinnitetty huomio myös siihen, että Neuvostoliitossa asuvat vähemmistökansallisuudet saisivat itselleen tarpeellisen määrän kvalifisoituja opettajia oman kansallisuutensa keskuudesta. Siinä mielessä on kehitetty kansallisten pedteknikumien verkkoa niin, että luku vuonna 1926—27 toimii n. 50 pedteknikumia ja 7 osastoa yleisissä pedteknikumeissa. Oppilaita on noin 8,000 henkeä, ja valmistavat pedteknikumit vuosittain 1,380 opettajaa. Kaikkiaan palvelee tällainen opettajain valmistuslaitoksien verkko 26 kansallisuutta.

Mutta samalla kun on saatu luoduksi ensi oloihin verraten huomattava tällaisten pedlaitoksien verkko, niin sen yhteydessä ovat kansallisten pedteknikumien opetusohjelmat saaneet sen kansallisen leiman, joka niillä tulee olla, että ne voisivat palvella juuri niitä kansallisuuksia, joita varten Neuvostovalta on ne perustanut. On nim. ollut tärkeää pedteknikumien opetusohjelmiin pistää äidinkielen tutkiminen ja laajentuneen kotiseututyön kurssi. Sen takia muuttuukin kansallisten pedteknikumien työohjelma tuntien puolesta toisenlaiseksi kuin venäläisissä teknikumeissa.

Näissä suhteissa jaetaan kansallisuudet 3 ryhmään (ryhmät A, B ja V). Ryhmään A kuuluvat: votjakit, komi, kalmukit, kirgiisit, mari, mordvalaiset, adigeitsit, kabardintsit, karatsajevtsit, tserkessit, inguusit ja pohjoiset kansallisuudet. Kielellisen kulttuurin puolesta pidetään näitä takapajuisina. Heille annetaan pienempi määrä äidinkielisiä tunteja.

Ryhmään B kuuluvat: lättiläiset, saksalaiset, puolalaiset, suomalaiset, virolaiset, ukrainalaiset, valkovenäläiset, juutalaiset, armeenialaiset ja kreikkalaiset. Näillä kansallisuuksilla on kieli kehittynyttä ja omaavat ne rikkaan kirjallisuuden. Näille taas varataan runsaammin äidinkielisiä tunteja.

Ryhmään V kuuluvat: tataarit, tsuvassit, osetinit ja korealaiset. Tämä ryhmä on ryhmien A:n ja B:n välillä ja tuntijako siis keskivälillä.

Kansallisissa pedteknikumeissa äidinkieli aloitetaan ensi kurssilta. Sen opettamisen tarkoituksena on niiden kielellisten tottumuksien, jotka on saatu määrätyssä kansallisessa ympäristössä, teoreettinen muovaileminen, äidinkielen kieliopin perusteiden omaksuminen (fonetiikka, morfologia ja syntaksioppi), oikeinkirjoitustottumuksien saaminen ja oppilasten tutustuttaminen kansalliseen kaunokirjallisuuteen. Äidinkielen oppimista tukevat muut oppiaineet, jotka voidaan kaikki opettaa äidinkielellä, jos löytyy riittävästi päteviä kansallisia opetusvoimia. — Suunta on kasvattaa näitä kunkin kansallisuuden keskuudesta, ja sitä varten komennetaan eri korkeakouluihin runsaasti nuorisoa valmistautumaan pedteknikumien opettajiksi.

Kotiseutuoppi laajennetussa muodossa käsittää maantieteelliset tiedot (katsaus alueeseen, jossa kukin kansallisuus asuu, väestön kokoonpano, sen taloudellinen ja sivistyksellinen asema), elintavan, työn tärkeimmät muodot, kansantieteen, kansanrunouden ja kunkin kansan yhteiskunnallisen historian päämomentit. Kotiseutuopin keskuksena on tuotannollisten voimien ja taloustieteen tutkiminen. Kun tutkitaan kunkin kansallisuuden aluetta, niin tutkimustyön kaikki puolet tulee hyvin yhdistää kiinteästi sen taloudellisen perustan kanssa. Kun kotiseututyö ja sen

opettaminen tällä tavoin järjestetään, niin vasta silloin oppilaat voivat saada itselleen taidon jatkuvassa tutkimustyössään seuloa kuolevat sivistysjätteet kansallisen sivistyksen elävistä vesoista. Laajennettu kotiseutuoppi vetää (kolmannella kurssilla) johtopäätökset äidinkielen ja kotiseudun tutkimisen tehtävistä, mitkä aloitetaan ensi kurssilta.

Meille suomalaisille ja karjalaisille ovat tärkeät nämä ohjeet, sillä pedteknikumiemme pitäisi olla useassa suhteessa meikäläisissä oloissa metoodisen työn järjestämisen ja joukkokohtaisen kotiseututyön keskiöinä. Erikoisesti on sitä alleviivannut m.m. V kansanvalistusosastojen johtajain kokous Moskovassa kesäkuulla 1926, ja sen takia on pedteknikumeillemme pantava suurempia vaatimuksia, kun ne ovat juuri niitä laitoksia, jotka valmistavat "maaseudun pioneereja", s.o. työkoulun opettajia kylää varten. Leningradin suomalaisen pedteknikumin tulee muodostua tällä alalla Inkerinmaan työpajaksi, sen kehdoksi, joka vaalii kansallisen kulttuurin elinvoimaisia oraita. Samaten Petroskoissa oleva Karjalan Tasavallan suomalainen pedteknikumi olkoon se elävä laitos, joka on vilkkaassa vuorovaikutuksessa ja elimellisessä kosketuksessa taloudellisesti nousevan ja nuortuvan neuvostovallan kanssa, muistaen, että Karjalan kansa on antanut arvokkaita lisiä suomalaiseen kansantieteeseen ja kansanrunouteen (Kalevala ja Kanteletar). Kun näiden oppilaitosten kautta pannaan pohja kaikelle tälle työlle, niin spesialisoitumista varten voivat lahjakkaimmat oppilaat mennä Herzenin ped. instituutin suomalaiseen kielitieteelliseen osastoon Leningradissa, sekä sen jälkeen joku määrä voi valmistautua tieteellisinä työntekijöinä — aspirantteina puhtaasti tieteellistä työtä varten, niin että omassa maassamme voimme kasvattaa tälle alalle spesialisteja, jottei niitä tarvitse lähteä hakemaan muualta, esim. valkoisesta Suomesta.

Jotta lukijamme saisivat selvyyden, minkälainen on meidän opettajaimme saavuttama tietomäärä ja ammattikasvatus ja miten meidän pedagoogiset oppilaitoksemme eroavat esim. Suomen seminaareista opetuspuolensa johdosta, julkaisemme ennenmainitun B-ryhmän teknikumien opetussuunnitelman eri oppiaineineen joka vuodelta. Se myöskin selvittää, miksi nykyisin ped teknikumeihin vaaditaan, 1 kurssille pyrkiessä, 7-vuotisen työkoulun tai talonpoikaisnuorisokoulun kurssi ja, III kurssille pyrkiessä, 9-vuotisen työkoulun tai työläistiedekunnan (rabfakin) kurssi.

Opetussuunnitelma on seuraavanlaatuinen:

I VUOSI.

A. Luonto, sen rikkaudet ja voimat.

	Tunteja.
1. Matematiikka	4
2. Fysiikka ja kemia	4
3. Luonnontiede (maatalousainehiston pohjalla	4
4. Johdanto pedologiaan	2
	14

B. Ihmisten työtoiminta.

1. Maataloustuotanto (käytäntö ja seminaarityöskentely	3
2. Yhteiskunnallisen kasvatuksen laitokset piirissä	2
3. Käsityö ja piirustus	3
4. Musiikki ja laulu	2
	10

C. Yhteiskuntaoppi.

1. Luokkataistelun historia	2
2. Talousmaantiede	2
3. Äidinkieli	4
4. Venäjänkieli	2
5. Ulkolainen kieli	2
	12

Kaikkiaan 36

II VUOSI.

A. Luonto, sen rikkaudet ja voimat.

Tunteja

1. Matematiikka — 3
2. Fysiikka ja kemia 4
3. Luonnontiede (maatalousainehiston perustalla) 4
4. Pedologian ja terveysopin perusteet 3

14

B. Ihmisten työtoiminta.

1. Maataloustuotanto (käytäntö ja seminaarityöskentely — 3.
2. RSFSR:n kansanvalistusjärjestelmä 2
3. Käsityö ja piirustus 3
4. Musiikki ja laulu 2

10

C. Yhteiskuntaoppi.

1. Luokkataistelun historia 2
2. Poliittinen taloustiede 2
3. Äidinkieli ja kirjallisuus 4
4. Venäjänkieli 2
5. Ulkolainen kieli — 2

12

Kaikkiaan 36

KOULUOSASTO

III VUOSI.

A.

1. Luokkataistelun historia 2
2. SSSR:n ja RSFSR:n peruslaki 1
3. Neuvostovallan talouspolitiikka 2
4. Kotiseutuoppi (laajennetussa muodossa) 2
5. Kehitysteoria 3

10

B.

1. Pedologia 3
2. Pedagogiikka 3
3. Gus'in ohjelmat (työmetoodien I ryhmä 1 ast. työkoulussa ja käytäntö kouluissa 10
4. Metoodinen käytäntö piirustuksessa 2
5. Musiikki ja laulu (käytäntö ja metoodinen seminaari) 2

20

C.

1. Äidinkieli [illegible]
2. Venäjänkieli 2
5. Ulkolainen kieli — [illegible]

6

Kaikkiaan 36

Fyysillinen kasvatus 1

IV VUOSI.

A.

1. Historiallinen materialismi leninismin yhteydessä 2

2

B.

1. Pedagogiikka 4
2. Gus'in ohjelmat (työmetoodien II ryhmä 1 ast. työkoulussa ja käytäntö kouluissa) 26
3. Politprosvet-työ väestön kanssa (käytäntö ja seminaarityöskentely) 2

32

C.

1. Ulkolainen kieli 2

2

Kaikkiaan 36

Suunnitteleva työ (kvalifikatsionityö).

Muistutukset. Ensimäinen: Paitsi yllämainittuja tehtäviä ensi ja toisella kurssilla ryhmätyöskentelynä viedään fyysillistä kasvatusta 1 tunti viikossa kullakin ryhmällä. Toinen: Maataloustuotannollinen kurssi oppivuoden aikana viedään 3 tunnnisa, kuten on osottettu oppisuunnitelmassa. Maataloustöiden aikana tälle kurssille varataan 6 tuntia viikossa oppilasten maatalouskäytännön johtamista varten. Kolmas: Neljännen kurssin Gus'in ohjelmain 26 tuntiin kuuluvat muiden metoodisten kurssien joukossa eri metodiikkain kurssit venäjänkielessä, fyysillisessä kasvatuksessa ja käsityössä.

Pieni sota

Käsitteellä pieni sota tarkoitetaan pienten joukkueiden suorittamien itsenäisten operatioiden kokonaisuutta. Esim. kaikki ne operatiot, joita suoritetaan taistelussa bandiitteja vastaan, lukeutuvat n.s. pienen sodan operatioihin.

Pieneen sotaan sisältyy myös käsite partisaani sodasta, josta puhe alempana.

Tässä käsittelemme ainoastaan muutamia kuvaavia tapauksia sotajoukkojen toiminnasta pienessä sodassa.

a) Rehustaminen. Operatio joka on suoritettava vihollisen tai bandiittien uhkaamassa piirissä varastojen ja rehujen keräämistarkoituksessa. Rehustajien työpiirin suojaamiseksi, vihollis-suunnan tähystystä ja tiedustelua varten on tässä tapauksessa välttämätön erikoinen suojelus-joukko (mieluimmin ratsuja) ja samaten reservi — yllätysten takaisiniskua varten.

b) Kuljetuksen suojelus. Tehtävän menestys riippuu ennen kaikkea kuljetusjoukon sisäisestä järjestyksestä. Suojelusvoiman suuruuden määrää tilanne ja kuljetus-kolonnan suuruus. Toisinaan voidaan tarkoitusta varten eroittaa jalkaväki, ratsu- ja tykistö-joukkue. Osa suojeluksesta sijoitetaan kuljetus-kolonnan etupäähän Osa (jos kuljetus-kolonna on suuri) keskelle ja jälkipäähän. Ratsuväki, eroitettuaan jonkun määrän ratsuja järjestyksen ylläpitämiseksi kolonnassa (1 ratsu jokaista 15:tä kuormaa kohden), järjestää tiedustelupatrullin ja seuraa sitä puolta jolta on odotettavissa vihollisen hyökkäys. Täytyy pitää silmällä, että kuljetuskolonnassa vallitsee täysi järjestys. Kolonnan venymistä ei saa tapahtua; särkyneet kuormat, liikettä pysäyttämättä heitetään syrjään, kun ne ovat korjatut niin ne liitetään kolonnan jälkipäähän. Ainoastaan heikot ja sairaat saavat olla kuormilla, toiset seuraavat kuormiaan.

Kolonnaan tehdyn hyökkäyksen takaisinlyöntiin osallistuvat kaikki joilla on aseet. Käytännöllisenä muotona suositellaan tulen avausta kuormista ja niiden alta (englantilais-buurilaisessa sodassa buurit sitä usein käyttivät).

Kuljetuskolonnan kimppuun hyökätessä täytyy ennen kaikkea käyttää äkkiyllätystä ja hyvää paikallistuntemusta. Osan voimista voi eroittaa kolonnan etupään pidättämistä varten. Jos hyökkääjän käytettävissä on edes osa tykistöä, niin tykistötulen yhdistäminen tarmokkaaseen hyökkäykseen on täyden voiton takuu.

c) Vankisaattueet. Vankisaattueella on samat vaatimukset ja organisatio kuin yllä. Kuvaavana erikoisuutena tässä on suhde itse vankeihin nähden. Siltä varalta, että vihollinen hyökkää vankisaattueen kimppuun on vangeille ilmoitettava, että kaikki hulina tai vartioiden aseistariisumisyritykset tullaan likvideeraamaan ratkaisevilla otteilla; pienimmänkin yrityksen siihen suuntaan ilmetessä on se heti tukahutettava.

1. Käsite rautateiden suojeluksesta. Rautateiden taloudellinen ja sotilaallinen merkitys on niin suuri, että kaikenlaatuisissa sotatoiminnoissa ne muodostavat edullisen hyökkäysobjektin viholliselle.

Riippumatta siitä, että rautateiden yleinen turvaaminen takaa omien sotajoukkojen rintama-linjan, on välttämätöntä että näitä valtion ja armeijan valtasuonia suojellaan erikoisesti sen vuoksi, että aina löytyy niiden tuhoamismahdollisuuksia, joko rintaman läpi tunkeutuneiden vihollis-joukkueiden tai yksityisten pahantekijöiden taholta.

Manööveri- tai pienen sodan olosuhteissa, esim. taistelussa bandiitteja vas-

taan suursodan yleiset taktilliset toimenpiteet kaipaavat täydennystä ja voimistuttamista.

Täytyy turvata, ei yksinomaan rautatieliikenteen eheys, mutta — pikkuhyökkäyksiltä — linjat yleensä (esim. yritykset radalta suistamiseen, kiskoyhdyssiteiden avaaminen, puhelin-lennätinlinjojen katkaisu y.m.s.). Erittäin houkuttelevalta tuntuu ajatus velvoittaa tiheään asuttujen seutujen väesö radan vartiointiin omalla alueellaan. Kokemus toteaa, että toimenpide ei anna toivottuja tuloksia niin kauan kun väestö on joko bandiittien terrorisoimaa tai passiivisesti kannattaa heitä. Päämenettelytavaksi se ei kelpaa, mutta kylläkin apukeinoksi. Kokemus osoittaa, että tämänlaatuisissa tapauksissa tarkoituksenmukaisimpia ovat seuraavat keinot:

a) Edesvastuu rautateiden eheydestä lankeaa niille päälliköille, joilla on edesvastuu bandiitteja vastaan käytävän taistelun johdosta alueella, jossa on rautateitä.

b) Panssarijuna-liikenteen vilkastuttaminen niillä tienosilla jotka ovat vaaranalaisia; tällöin on otettava huomioon, että useimmissa tapauksissa vihollisella ei ole tykistöä; se sallii panssarijunien asettamisen (tavallisesti kahteen osaan) ja niiden lujan tilapäiskäytön muodostamalla niistä tilapäisiä, kuularuiskuilla ja kenttä- tai vuoritykistöllä varustettuja panssaritendereitä.

c) Nämätkään toimenpiteet eivät täysin ratkaise kysymystä. Jos käytettävissä on tarpeellisessa määrin aseistettua voimaa, niin paras väline on järjestää jalka-, tai vielä parempi, ratsupatrulli liikehtimään uhattuun suuntaan.

Kun kysymys ratkaistaan täten saa rautatietä suojelevan elävän voiman säästö huomattavan merkityksen. Se saavutetaan lähettämällä liikkuvia reservejä panssarijunissa ja lähettämällä raskaita panssariautoja rautatiesiltojen, tunneleiden ja asemien voimakkaampaa suojelusta varten.

d) Matkustaja- ja erikoisesti postijuniin on määrättävä junan komendantti ja saattojoukko.

Kokemus osoittaa, että tällainen rautateiden suojeluksen organisatio turvaa ne ei ainoastaan suurilta ja aikaa vaativilta, mutta myöskin pieniltä tuhoamisilta.

Ylläolevien perusteiden mukaan sodan johto järjesti rautatien suojeluksen Vitebskin läänissä v. 1921. Katsomatta siihen, että lääniä leikkasi neljä suurta erisuuntaista linjaa nousi rataa suojeleva elävä voima, lukuunottamatta panssarijunia, 800 mieheen ja kuitenkaan ei bandiittien onnistunut toteuttaa ainoatakaan suunnitelluista tuhoamisistaan.

Hyökätessä suojeluksen alaisen rautatien kimppuun, joka hyökkäys myöskin kuuluu pienen sodan operatioihin, täytyy ennen kaikkea noudattaa salaisuutta ja yllätystä. Jos olevat voimat sallivat, on demonstratiolla johdettava vihollisen reservi väärään suuntaan ja sitten hyökättävä valittuun kohtaan. On itsestään selvää, että hyökkäysjoukkueilla pitää olla räjähdysaineita (räjähdysaine-taakat) ja että joukossa löytyy henkilöitä, jotka osaavat näitä aineita käsitellä.

Hyökkäys-kohteeksi on parasta valita sellainen rakenne jonka tuhoamisella asianomainen linja tehdään käyttökelvottomaksi pitkäksi aikaa (esim. suuri silta, tunneli).

On otettava huomioon niiden voimakas suojelus ja siitä johtuen täytyy niitä vastaan lähettää vastaavan voimainen joukkue.

Rautatiehyökkäyksiin on ratsuväki parhain aselaji (liikuntakyky takaa yllätyksen). Sen puutteessa voi operation suorittaa hevoskyydillä liikkuva jalkaväki.

2. T e k n i i k a n v i i m e i s t e n s a v u t u s t e n k ä y t t ö r a u t a t e i t ä s u o j e l t a e s s a j a t u h o t t a e s s a. Panssari-osastojen il-

mestyminen sallii suuressa määrin supistaa tärkeiden rautatierakenteiden (siltojen, tunneleiden, vedenottolaitosten) suojelukseen käytettävien garnisoonien elävää voimaa.

Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää raskaita panssariautoja. Ne muodostuvat näille rakenteille ikään kuin liikekykyisiksi linnoituksiksi.

Valonheittäjien kehitys tekee mahdolliseksi varustaa suojeluskohdat voimakkailla valonheittäjillä lähestymispaikkojen valaisemista varten.

Toisaalta tekniikan kehittyminen sota-alan kaikilla haaroilla on hyökkääjälle antanut monta voimakasta välinettä rautateiden hävittämiseksi.

Maailmansodassa saksalaiset käyttivät seuraavia rautateiden hävittämistapoja: he joko räjäyttivät kahdesta vahvikkeesta yhden ja tekivät täten osan kiskoista kelvottomiksi; ehyen linjan saamiseksi täytyi kisko katkaista; tai he, erikoisella veturiin kytketyllä auralla repivät kiskot irti pölkyistä saattaen radan sellaiseen kuntoon, että oli välttämätöntä suorittaa penkereen täydellinen puhdistus. Aikakoneistolla varustetut miinat aiheuttivat sen, että radan hävitys jatkui monta päivää sen jälkeen kun miinat olivat asetetut penkereiden ja rakenteiden alle.

Erikoisen voimakkaan hävityksen alaisiksi, räjähdystekniikan kehityksestä johtuen, joutuivat sillat, tunnelit y.m.s.

3. Piirteitä rautatiesuojeluksesta Neuvostovallan ja Puolan välisessä sodassa. Tässä sodassa oli rautateiden suojelus länsi- ja lounaisrintamalla järjestetty seuraavasti: kaikilla 10 m. pituisilla silloilla oli erikoissuojelus. Lukuunottamatta sitä tuli jokaiselle rintamakilometrille 3—4 pistimen suuruinen suojelus. Tämä määrä kuitenkin laskettiin riittämämttömäksi.

Käsite parttisaani-sodasta

1. Parttisaanisodan ja pienen sodan välinen yhteys. Päämääriensä ja ulkopuolisten ilmenemismuotojensa puolesta ovat siinä määrin toistensa kaltaisia, että jyrkkää rajaa niiden välille ei voi vetää. Eräät näiden taistelumuotojen tutkijat asettavat pienen- ja parttisaanisodan välillä erotuksen siinä suhteessa, että parttisaanisodassa yksi sotivista ei sodi vakinaisilla sotajoukoilla vaikkakin vakinaiset joukot useasti käyttävätkin parttisaanien toimintamuotoja (erilliset ja pienet joukkueet). Tämä määrre on lähinnä täydellinen ja lähimpänä totuutta sillä historia opettaa meille, että parttisaanisodat ovat ensimäisin ja luonnollinen sotamuoto ihmiskunnan historiassa.

2. Ehdot parttisaanisodan syttymiselle. Parttisaanisota saattaa syttyä itsenäisenä ilmiönä, mutta se voi myös olla seurauksena kahden vihamielisen joukon yhteentörmäyksestä sotanäyttämöllä, jos yksi niistä on saanut paikallisen asujamiston kannattajakseen, järjestänyt sen ja auttaa sitä aseellisilla voimillaan. Samaa menettelyä voi käyttää toinenkin vihollispuoli. Tässä tapauksessa parttisaanisotaa käydään vakinaisten vihollisarmeijoiden vaikutuspiirissä sen sulautuessa kiinteästi niihin.

3. Parttisaanisodan määrre. Taistelu parttisaaneja vastaan vaatii, että parttisaanisodan perusteet ja sen kuvaavimmat toimintamuodot ovat tunnetut. Havainnollisimmin ne voi omaksua tutustumalla luonnollisissa olosuhteissa syttyneeseen parttisaanisotaan.

4. Parttisaanisodan kuvaavimmat erikoisuudet. Parttisaanisota eroaa sodasta, johon vakinaiset armeijat ottavat osaa, siinä että parttisaanisotamuodon käyttäjällä ei ole selkäpuolta. Tätä sotaa käy-

dään kaikkialla eikä missään. Selkäpuolen, jota on suojeltava ja varustettava, puuttuminen on täysin ymmärrettävää. Sotaa käyvät pienet joukkueet, — joukkueet, jotka tunkeutuvat paikallisiin välineisiin ja jotka saavat paikalliselta, myötämieliseltä väestöltä elävän voimansa.

Selkäpuolen puuttuminen tekee tämän sodan erittäin kimmoiseksi ja liikkuvaksi, se tekee äärimmäisen vaikeaksi näiden pienten joukkueiden takaa-ajamisen varsinkin silloin kun niillä on orgaaninen yhteys paikallisen väestön kanssa.

Sodankäynnin kimmoinen ja liikkuva luonne, varsinkin jos vihollisena on vakinainen armeija, pakoittaa jälkimäisen kiinnittämään huoamttavasti taisteluvoimiaan liikenteen, ja yleensä selkäpuolen suojelukseen.

Hyvin käydyn parttisaanisodan erikoistaa yllätys, nopeus ja aina hyökkäävä toimintamuoto.

Kaikki edelläesitetyt toimintatavat ovat parttisaanisodan edullisia puolia. Kuitenkin parttisaanisodalla on sellaisia erikoisuuksia, joista johtuu, että se ei koskaan ole pääsotamuoto, vaan vakinaisten armeijain taisteluiden apumuoto.

Taistelussa vakinaisia joukkoja vastaan on sen kelvottomana puolena ennen kaikkea se, että parttisaanijoukkueet eivät voi toimia voimakkailla iskuilla, mutta kylläkin pienillä pistoilla. Täytyy valita erikoisen edulliset olosuhteet, että vakinaisen armeijan selkäpuolella käyty parttisaanisota johtaisi edellisen katastroofiin (olosuhteet: pieni vihollisarmeija; se on tunkeutunut — ilman riittävää selkäpuoliyhteyttä — vihamieliselle alueelle; vihollisarmeijan hajoaminen; sen heikko poliittinen ja taistelukuntoisuus. Jos osa — tai kaikki nämä olosuhteet löytyy, niin parttisaanisota alueellisesti laajentuen saavuttaa vihollisen liikkumalinjan ja "tulen tavoin katkaisee sen olemassaolon elämänlangat". (Clausevitz.) Kaikki kansalaissotaan osallistuneet tietävät erittäin hyvin tilanteen valkoisten selkäpuolella — tietävät minkälaista osaa parttisaanit näyttelivät Denikinin ja Koltshakin armeijoiden selkäpuolella.

Parttisaanisota ei voi käyttää puolustusta. Parttisaani-formeerauksille on yhteistä: ne hyökkäävät; kestävät puolustusta huonosti.

Yritykset siirtyä puolustukseen ja yleensä pyrkimykset taistelemaan vakinaisten joukkojen kanssa (tarkoitetaan nykyisten sodankäyntimuotojen mukaisia vakinaisia rintamataisteluja. — Suoment. huomautus) johtavat aina parttisaanien epäonnistumiseen. Pari esimerkkiä: v. 1921 Samaran ja osassa Saratovin lääniä toimivat Popovin bandiitit. Heti kun taisteluun niitä vastaan määrättiin 27:mäs jalkav. diviisi ja bandiitit riskeerasivat ryhtymällä taisteluihin vakinaisten joukkojemme kanssa, niin bandiittiliike näissä lääneissä nopeasti väheni. Buharassa Enver-pasha toisti tämän virheen. Ollen parttisaanityyppisten joukkojen päällikkö hän rohkeni kahdesti ryhtyä taisteluun joukkojemme kanssa. Molemmat tapaukset murskattiin (toisella kerralla Enver kaatui. — Suomentaja) ja pian oli koko hänen aloittamansa liike tuhottu.

Kolmas parttisaanisodan huonoja puolia on se, että se ei voi vapaasti kehittyä piirissä jossa on tiheään sijoitettuja vihollisjoukkoja. Parttisaanitoiminnan järjestäminen ja sen suunnitelmallinen johtaminen on tänäkin päivänä äärimmäisen vaikeaa. Se johtuu taisteluiden yllätysluonteesta ja siitä, että yhteyden järjestäminen johtavan keskuksen kanssa on vaikea.

5. Mahdollisuudet parttisaanisodan käytölle. Parttisaanisodan edullisten ja epäedullisten puolien tarkastelun jälkeen on selvää, että se antaa parhaimmat tulokset silloin kuin toimitaan alueilla joissa ei ole vihollisjoukkoja tiheässä. Tästä johtuu ,että vakinaista armeijaa vas-

taan järjestetty parttisaanisota antaa parhaimmat tulokset kun toiminta tapahtuu vakinaisen armeijan sivustoilla ja selkäpuolella. Niinpä esim. englantilais-buurilaisessa sodassa vv. 1899—1901 buurit kävivät sotaa englantilaisen armeijan selkäpuolella; sen tulokset selviävät siitä, että englantilaisten sodanjohto oli pakoitettu määräämään 45,000 miestä selkäpuolisuojelusta varten ja ainoastaan 30,000 miestä saatettiin jättää kenttäoperatioita varten.

Syksyllä v. 1919 Mahno nostaessaan parttisaanisodan Denikinin selkäpuolella valloitti häneltä Berdjanskin, Mariupolin, Aleksandrovskin ja Jekaterinoslavin, tämä pakoitti Denikinin siirtämään rintamalta huomattavia joukkoja taisteluun Mahnoa vastaan.

6. Edulliset olosuhteet parttisaanisodalle.

a) Mahdollisuus käydä parttisaanisotaa omalla alueella (aseelliset voimat ovat helposti muodostettavissa, muonitus ei tuota vaikeuksia, hyvä seudun tuntemus).

b) Sotanäyttämön laajuus antaa ensimäiselle joukkueiden muodostamiselle laajan alueen ja — vihollisen takaaajaessa — tarpeeksi manöveeraus-alaa.

c) Parttisaanisotaa käyvillä on suurilukuisten väestökerrosten myötätunto puolellaan.

d) Erikoisen hyvät maasto-ominaisuudet (mäkiset seudut, vaikea lähestyminen, yleensä — seudun peittävä luonne).

Suurilukuisten väestökerrosten myötätunto tekee mahdolliseksi parttisaanisodan järjestämisen suurissa asumakeskuksissa (esim. joulukuun kapinan aikana v. 1905 Moskovassa kapinoivien työläisten toiminta oli olemukseltaan parttisaanisodan tapaista).

Näinollen huomaamme, että jos taistelulla on luokkaluonne, niin se erittäin suuressa määrin laajentaa parttisaanisodan käyttöä, se tempaa mukaansa ei yksinomaan maaseudun, vaan myös kaupungin.

Vihdoin viimein, tekniikan viimeisin kehitys ilmailun ja radion muodossa helpoittaa — yhteyden puolesta — suunnitelmallista organisatiota ja parttisaanijoukkueiden yhtenäistä esiintymistä.

Ylläesitetty sallii vakuuttaa, että tulevissa sodissa — jos niillä on luokkaluonne, parttisaanisota saa sille kuuluvan sijan.

7. Parttisaanisodan järjestäminen ja taktiikka. Kenttäsodan olosuhteissa kaikista parhaimmat paikat parttisaanitoiminnan alkamiselle löydetään vihollisvoimien ryhmityspaikkojen ulkopuolelta.

Parttisaanisotaa täytyy verrata sumuiseen olentoon; se ei saa missään kiteytyä lujaksi keskiöksi — keskiöksi jonka vihollinen voisi vastaavilla voimilla murskata (Clausevitz). Tämä Clausevitzin määreen todenperäisyys voitiin todeta vielä 100 vuotta jälkeenpäin taisteluissa Moskovan barrikaadeilla. V. 1905 pienet 5—6 miehiset joukkueet väijytyspaikoista ampuivat barrikaadeille hyökkääviä sotilaita, ja antamatta itseään ilmi he läpikulkupihojen ja kujien kautta, siirtyivät toisiin kaupungin piireihin. Kokeneet parttisaanit käyttävät tämän luontoisia toimintamuotoja taistellessaan kentällä.

8. Etukäteen suoritetun organisation merkitys. Luonnonvoimaisesti syttynyttä tai sotatoimien aikana aloitettua parttisaanisotaa on edelleen hyvin vaikea organisoida ja tulokset ovat sattumaluontoisia. Tästä johtuen täytyy sen vastapuolen, joka aikoo käyttää tätä sodankäyntitapaa hyväkseen, huolehtia sen valmistuksesta (merkitä joukkueiden päälliköt, luetteloida voimat, joihin toiminnan voi perustaa, ase- ja ampumavarastot organisoitava, sovittava toimintasuunnitelmasta ja yhteystavasta). Jos tämä valmistus toimitetaan vihollisen alueella niin työn

konspiratiivisuus on välttämätön.

Tämän laatuinen työ voidaan myös suorittaa omalla alueella; tällöin konspiratiivisuus itsestään häviää * ja jää ainoastaan vlmistuksen sotilassailaisuuden säilyttäminen.

Meidän läntiset porvarinaapurimme, päättäen heidän valmisteluistaan, ajattelevat — välttämättömyyden varalta — järjestää pikkuporvari- ja kulakkiainekset parttisaanisotaa varten. Luonnollista on, että ensisijassa tähän tarkoitukseen käytetään kaikensuuntaisia fascistijärjestöjä.

9. Parttisaanisodan peruspäämäärät. Vihollisen näännytys, aineellista vahinkoa, vihollisen taisteluvoimien vetäminen rintamalta selkäpuolelle; parhaimmat toimintakohteet ovat: vihollisen tierakenteet (rautatiet, sillat y.m.s.), erilaiset varastot, etapit, kuljetuskolonnat, kuormastot, vankisaattueet, lähetit, ordinartsit y.m.

10. Parttisaaniosdan käyntitapa. Parttisaanien taktiikan täytyy aina olla yllätykseen ja liikkuvaisuuteen perustuvaa hyökkäystä.

11. Parttisaanisodan organisatic-muodot. Parttisaanisotaa voi käydä:

a) väestö (varsinkin jos sitä tarkoitukseen on aikaisemmin valmistettu).

b) Yhden taistelupuolen armeijasta lohkaistuilla erillisillä erikoisesti organiseerautilla joukkueilla (parttisaanit v. 1812, parttisaanit englantilais-buurilaisessa sodassa; parttisaanitoimintayritykset venäläisellä rintamalla maailmnsodan aikana). Nämä joukkueet voivat nojautuen paikallisen väestön myötätuntoon — pyrkiä yksityiseen päämäärään tai ne murtautuvat vihollisen selkäpuolelle tarkoituksella järjestää väestö parttisaanitoimintaa varten (yksi venäläisten parttisaanien toimintamuoto v. 1812. Meidän peräääntyessämme v. 1920 Visla-joelta selkäpuolellemme tunkeutuneet puolalaiset ratsujoukkueet toimivat täten järjestäen kulakkiainesten kapinan selkäpuolellamme).

c) Lopuksi sekalainen sodankäyntitapa, tällöin paikallinen väestö, parttisaanijoukkueet ja vakinainen armeija toimivat yhdessä. Tämä tapaus rohkeuttaa parttisaanit suurempien kohteiden kimppuun.

Joka tapauksessa, vakinaisesta armeijasta lohkaistut, paikallisen väestönn kanssa toimivat parttisaanijoukkueet eivät saa huomattavasti heikentää ensinmainittua — "muuten me riskeeraamme yhden heikon puolustuslinjan muodostamisella — linjan johon sulautuu ja sittemmin tuhoutuu sekä armeijat, että parttisaanit" (Clausevitz).

12. Parttisaanisodan ulkopuoliset muodot. Yllätykseen ja peittyneisyyteen perustuen ovat äkkiarvaamattomat hyökkäykset, väijytykset, etsinnät ja päällekarkaukset laajimmalle levinneet parttisaanisodan muodot. Jotkut sotakirjailijat tarkoittavat etsinnällä sitä, että pieni parttisaanijoukkue, aika-ajoittain olinpaikkaansa muuttaen, on vakinaisesti vihollisen selkäpuolella.

Etsinnällä tarkoitetaan aika-ajoittain vihollisen selkäpuolelle lähetettyjä suurempia joukkueita, jotka heille annetun tehtävän suoritettuaan palaavat takaisin.

13. Joukkueiden kokoonpano ja organisatio. Tarkastamme asiaa vakinaisen armeijan olosuhteissa.

Etukäteen paikallisesta väestöstä organiseeratun parttisaanijoukkueen olosuhteissa voidaan huomattavassa määrin käyttää ohjeena samoja perusteita. Parttisaanisodan muodot ja suurin osa sen yhteydessä ilmenevistä tehtävistä

*) Tätä ei ole ymmärrettävä aina sopivana sääntönä; tilanne kulloinkin osoittaa missä määrin ylläolevaa määrettä on noudatettava. — Suoment. huom.

eivät vaadi joukkueiden monilukuisuutta, mutta sen sijaan sotilaiden ja erikoisesti päälliköiden hyvää laatua.

Ennen kaikkea, joukkueen kokoonpano (jalka- tai ratsuväki) riippuu maasto-olosuhteista, tilanteesta ja käytettävissä olevista välineistä. Tavallisimmin paikallisen väestön järjestäessä parttisaanijoukkueita tapaamme tätä tai toista muotoa: aro- ja hevoshoitoalueilla ratsujoukkueet ovat vallitsevina. Joka tapauksessa täytyy — jalkaväkijoukkueiden vallitessa — pyrkiä omaamaan kyytihevosia jalkaväen nopeata siirtämistä varten. Ei ole laisinkaan liikaa jos yhteystarkoituksiin löytyy joku määrä varajohtoa ja -aparaatteja. Jos joukkueen mukana on henkilöitä, jotka osaavat käyttää räjähdysaineita, täytyy joukkue varustaa räjähdysainekantamuksilla.

Puolan armeijan kenttäpalvelusohjesäännön parttisaanijoukkueiden organisatiota koskevissa ohjeissa sanotaan, että parttisaanijoukkueet on varustettava panssariautoilla. Ideaalina se on hyvä, mutta tämän laatuinen varustaminen on mahdollinen vaan erikoisolosuhteiden luomassa tilanteessa. Panssariautojen täytyy olla kevyt-tyyppisiä (2½ tonnin tavaravaunu "Fiat"-tyyppi on sopivin). Tykistön — tarkasti rajoitetussa määrässäkin — liittäminen parttisaanijoukkueeseen saattaa tulla kysymykseen vain erikoistapauksissa. Parttisaanijoukkueiden päälliköitä ei tehdä, ne syntyvät, heidän kuvaavimmat piirteensä: rohkeus, neuvokkuus, ratkaisukyky, initsiatiivi, tarkka sotilas-näköpiiri, fyysillinen kestävyys ja käskettävänä olevien käsissäpitämistaito. On sangen harvinaista, että kaikki nämä ominaisuudet yhdistyvät yhdessä henkilössä. Tästä johtuu, että sotahistoria tuntee kovin vähän hyviä parttisaaninimiä.

Sangen usein on luonnonvoimaisesti alkaneen parttisaanisota-prosessin keskuudesta nousseiden parttisaanien erikoisuutena havaittavissa voimakas itserakkaus ja keskinäinen epäsopu: erittäin usein tämän ilmiön saattoi havaita aasialaisilla sotanäyttämöillä, joissa yksityiset parttisaanijohtajat, kilvottelusta johtuen alkavat aseellisen taistelun keskenään (näin tapahtui basmakkilais-liikkeen aikana Ferganissa ja Enver-pashan leirissä Buharassa v. 1922). Tämänlaisia tapauksia ei voi sattua silloin kun parttisaanijoukot kuuluvat vakinaisen armeijan riveihin.

14. P a r t t i s a a n i j o u k k u e i d e n t a k t i i k k a. Se, että parttisaanijoukkueiden miesmäärä on pieni, että niiden toiminnan menestys vaatii salamyhkäisyyttä, se asettaa vaatimuksen, että niiden toiminta täytyy olla kauaksi lähetettyjen ratsupatrullien toiminnan kaltaista. Erittäin tärkeätä on, että näitä määreitä noudatetaan siirroissa ja levolla.

Kun joukkueet toimivat seudulla jossa väestö on myötätuntoista voidaan, joukkueen voimansäästöä silmälläpitäen, paikallista väestöä käyttää tiedusteluun, suojelukseen ja yhteydenpitoon. Kuitenkaan ei näissäkään tapauksissa ole, toiminnan peittämistarkoitusta silmälläpitäen, haitaksi se, että levitetään vääriä huhuja toimintasuunnitelmista ja liikehtimis-suunnista. Parttisaanien tässä mielessä käyttämät keinot ovat siksi moninaiset, että niitä kaikkia ei voi luetella. Yksi niistä samalla laajimmin käytetty on se, että parttisaanit ilmoittavat olevansa vihollisjoukkueita.

Taisteluun on ryhdyttävä ainoastaan silloin kun on varmat voiton edellytykset. Jos hyökkäyksessä voi käyttää hyväkseen sattumaa ja äkkiyllätystä niin voi joissakin tapauksissa riskeerata hyökkäämällä huomattavampienkin voimien kimppuun. Sattuma-luontoiset hyökkäykset ovat aikaan nähden parhaimmin järjestettävissä aamun valjetessa — vihollisen havaintokyvyn heiketessä. Hyökkäyksen sattumaluonne ei vähennä vaan voimistuttaa monipuolisen tiedustelun ja taistelun alkuvalmistuksen vaatimusta. On it-

sestään selvää, että tiedustelun täytyy olla salaista. Tiedusteluun sisätyy ennenkaikkea tiedot vihollisen asellisten voimien luvusta, laadusta ja luonteesta, tavoista ja tottumuksista, suojelusjärjestyksestä ja suojelusjoukkojen vaihtoajasta. Jos aika sallii täytyy lähettää valepukuiset tiedustajat tutkimaan lähestyimspaikkoja; ellei sitä voida suorittaa täytyy paikallisista asukkaista valita luotettavia luotseja. On tärkeätä, että toimintasuunnitelmista laajalti levitetään vääriä huhuja ja vielä parempi on varmistaa huhut liikehtimällä väärään suuntaan.

Sattuma-hyökkäyksen tuottama hyöty saavutetaan usein toista tietä s.o. väijytyksellä. Tätä tapaa suositellaan erikoisesti silloin kun vihollisella on ylivoima; useasti lähetetään erikoinen joukkue viettelemään vihollista väjykseen; väjyspaikan täytyy tyydyttää kaksi vaatimusta:

a) tien jota vihollinen liikkuu täytyy olla altis aseiden käytölle.

b) vihollisen ensimäiset patrullit eivät saa löytää väjystä.

Toimintamuodot riippuvat tilanteesta. Toisinaan, alkuvalmistukseksi lähetetään viholliseen muutamia tulisarjoja ja sen jälkeen hyökätään; pienet joukkueet voivat, ryhtymättä ratkaisevaan yhteenottoon, rajoittua ampumaan vihollista.

Taistelussa, siirroissa ja liikehtiessä parttisaanin paras liittolainen on yö.

Kulunut sotakausi nosti kuolleen parttisaanisodan uudelleen päivänkysymykseksi. Tätä taistelutapaa käytti sekä vallankumous-armeija, että luokkavihollinen. Jälkimäisten sotatiedevoimat eivät kieltäydy tätä taistelutapaa käyttämästä. Se on saanut heillä siinä määrin elämisoikeuden, että se sisältyy eräiden armeijoiden ohjesääntöihin (esim. Puolan).

Tästä johtuen on välttämätöntä tuntea ei ainoastaan parttisaanisotamuodot vaan myös taistelukeinot sitä vastaan.

15. Parttisaaneja vastaan käytävän taistelun luonne. Parttisaanisodan olemuksesta johtuu sitä vastaan käytävän sodan luonne. Jälkimäisen täytyy olla — kuten parttisaanitkin — yritteliästä ja ratkaisevaa. Tarmon, ratkaisevaisuuden, päälliköiden havaintokyvyn, nopeuden ja joukkojen kestävyyden täytyy täydentää toinen toistaan. Nopeudella on muiden taktillisten tekijöiden rinnalla etusija.

16. Tilanteen erikoisuus taisteltaessa paikallisia parttisaaneja vastaan. Tasavaltamme muutamilla alueilla nousseet bandiitti-aallot ovat nostaneet etusijalle niitä vastaan käytävän suunnitelmallisen ja järjestetyn taistelukysymyksen.

Objektiivisesti banditismi — siellä missä se sai laajat muodot — ilmeni parttisaanisodan muodossa; tuntien taistelutavat viimemainittua vastaan voi niitä käyttää ohjeena taistellessa erimuotoisissa parttisaanisota-tilanteissa.

Olemme tutustuneet parttisaanisodan käyttäjällensä tarjoamiin hyviin aj huonoihin puoliin. Katsokaamme minkälaisiksi muodostuvat olosuhteet sille joka sitä kukistaa.

Parttisaani — bandiitteja vastaan käytävän taistelun suurimpana vaikeutena on se, että heitä sangen harvoin saa pakotetuiksi taisteluun heille epäedullisissa olosuhteissa. Tämä saattaa tapahtua ainoastaan silloin kun he ovat territoriaalisesti sidotut heille tärkeään objektiin. Esim. aasialaisella sotanäyttämöllä, bandiitit — tilanteesta riippumatta — ryhtyivät taisteluun jos uhkasimme suoralla iskulla katkaista heidän taajaväkisissä yhdyskunnissa asuvien perheittensä pakotien tai jos uhkasimme samanlaisella tilanteella heidän suojelemiaan — heidän perheitään ja omaisuutta kuljettavia kuormastoja. Muussa tapauksessa bandiitit — omaamatta raskasta selkäpuolta — helposti välttivät taistelun .

Näin ollen jo itsestään se helppous, jolla bandiitit välttävät taistelun kuluttaa ja väsyttää niitä vastaan taistelevia joukkoja.

Menestyksellisessä parttisaanien kukistamisen organisatiossa löytyy vielä seuraavia vaikeuksia:

a) Ei ole tietoja vihollisesta ja niitä on sangen vaikea saada (tekijät riippuvat taktiikasta: nopeus, salakähmäisyys, hyvä maaston tuntemus) sen vuoksi, että alussa paikallinen väestö joko on myötätuntoinen tai on se parttisaanien terrorisoimaa antaen tarvittavia tietoja hyvin vastenmielisesti.

b) Useasti sattuu siten, että tehtävä annetaan sellaisille päälliköille ja joukoille, jotka juuri ovat saapuneet parttisaanien liikunta-alueille. Tällöin täytyy aloittaa seudun tutkimisesta kun taas viholliselle seutu on hyvin tuttu.

c) Edelliseen vaikeuteen sitoutuu vihollisen elinkeskuksien löytäminen ja tutkimisen vaikeus — keskuksien, jotka heille näyttelevät samaa osaa kuin vakinaiselle armeijalle baasit — baasit, joista se ammentaa elävän voimansa, varustautuu, johonka se lähettää sairaansa ja haavottuneensa ja jonne se aika ajoittain menee levähtämään. Bandiittien koko toiminta tunkeutuu tavalla tai toisella näihin elinkeskuksiin ja niiden puolustaminen on bandiittien elinkysymys.

d) Myötämielisen väestön avulla vihollisen on hyvin helppo saada tietoja vakinaisten sotajoukkojen liikkeistä ja operatioista.

e) Sotaväen säännöllinen varustaminen on sangen vaikeata johtuen se laajalle alueelle hajoitettujen pienten joukkojen toiminnasta.

f) Selkäpuolen suojelus vaatii huomattavaa voimien kulutusta (varastot, rautatie, kuormastojen ja kuljetuskolonnain saattueet).

g) Katkeamattomassa, säännöllisten sotajoukkojen seuraamistarkoituksessa tekee vihollisen liikuntakyky yhdistettynä hyvään seututuntemukseen mahdolliseksi hajaantua pieniin ryhmiin jopa yksitellenkin jotta he sitten, tehtävänsä suoritettuaan, kokoontuvat tarkoitusta varten määrättyyn paikkaan (Vitebskin läänissä v. 1921 liikkuneet bandiitit hyvin usein käyttivät tätä muotoa; samaa tekivät Mahnon bandiitit Ukrainassa, joskin suuremmassa mittakaavassa). Englantilais-afganistanilaisen sodan historiasta tiedämme, että tähän muotoon turvautuivat afganistanilaiset ja muutkin indialaiset heimot; englantilaisten siirtomaajoukkojen tunkeutuessa heidän elinkekuksiinsa he piilottivat aseensa vuoristoon ja menivät englantilaisia vastaan kuten rauhalliset asukkaat.

Punaisten ratsujoukkojen saavuttaessa v. 1921 Tambovin läänissä muutamia Antonovin joukkueen bandiitteja he piilottelivat jokien ja järvien pohjissa hengittäen katkaistun, pinnalle työnnetyn kaislaputken kautta. Tässä on välttämättä mainittava, että mitä enemmän vihollinen toiminnallaan pyrkii häiritsemään vakinaisten joukkojen toimintaa (ei välttämään avointa taistelua sen kanssa, vaan sitä hakemaan) sen vähemmän hänellä on mahdollisuuksia käyttää parttisaanijoukkojen hyviä puolia eikä hän niiden tilalle voi saada vakinaisten joukkojen hyviä puolia. Tämän tilanteen todistamiseksi voi parttisaanisodan alalta esille tuoda joukon tosiseikkoja.

Vakinaisten joukkojen hyvät puolet taistelussa bandiitteja vastaan:

Taktillisessa suhteessa vakinaiset joukot omaavat kiistämättömät etuisuudet verrattuina parttisaaneihin. Aseistuksen ja teknillisten välineiden ylivoima, tärkeistä tärkein — opetus yhtenäisyys ja kuri — siinä etuisuuden tärkeimmät tekijät.

Tästä johtuen täytyy vakinaisten joukkojen aina pyrkiä, välttäen vaikeita manöveerauksia, iskemään ratkaisevasti. Tällaisen yhteenoton päämäärä — vihollisen elävän voiman tuhoaminen — saa ratkaisevan merkityksen.

Vakinaisten joukkojen toimintamuodot taistelussa parttisaaneja vastaan.

a) Vältettävä pitkäaikaisia kamppailuja; ne vaikeuttavat varustamista, sallivat vihollisen koota voimia ja parantaa organisatsiota.

b) Pyrkimys pakoittaa vihollinen ratkaisevaan taisteluun.

Tämä saavutetaan kaikista vaikeimmin siksi, että vähemmänkin henkevä ja synnynnäinen parttisaanisodan organisaattori tulee kaikin keinoin sitä vastustamaan.

c) Käytettävä yksinomaan hyökkäystaktiikkaa. Iskut vihollisen elinkeskuksiin siksi, että se kaikista nopeimmin pakoittaa heidät taisteluun.

d) Ratkaisukykyinen sodan johto voi noudattaa toistakin tapaa: antaa vihollisen paljastaa itsensä, ei häiritä sen suuriin joukkoihin keskittymistä ja sitten yllättävällä iskulla tuhota se.

V a k i n a i s t e n j o u k k o j e n s t r a t e g i a n j a t a k t i i k a n e r i k o i s u u d e t t a i s t e l u s s a p a r t t i s a a n i j o u k k o j e n k a n s s a. Strateegisessa suhteessa on:

a) Suuremmassa määrässä sallittua voimien hajoittaminen kuin mitä se on taistelussa vakinaisia voimia vastaan; huomioon on kuitenkin otettava, että erillisten kolonnain voimain tulee olla sellaisen, jotta erillisen häviön riskiä ei ole.

b) Välttämätöntä, että erikoisen huolellisesti organisoidaan rautateiden, yhteyslinjojen, valtion ja teollisuuden tärkeimmät varusteet. Tällöin ei saa laskea sille, että ne kuuluvat rintama- tai selkäpuolialueeseen sen vuoksi, että tämän laatuisessa sodankäynnissä ei ole tarkoin määriteltyä rintamalinjaa. Tämä on tärkeätä varsinkin silloin kun paikallinen väestö ottaa osaa parttisaanisotaan taistellen meitä vastaan.

c) Ylläolevasta johtuen on tarkka, bandiittijoukkoja vastaan taisteluun ja selkäpuolen suojelukseen määrättyjen joukkojen luettelointi ja jako välttämätöntä. Passiivisilla alueilla jos suinkin mahdollista, täytyy elävä voima vaihtaa tekniikan saavutuksiin. Niinpä v. 1921 Tambovin ja Vitebskin lääneissä elävän voiman vähentämistarkoituksessa rautateiden y.m. tärkeiden varusteiden suojelukseen asetettiin raskaita panssarijunia.

d) On välttämätöntä, että ne piirit, joista bandiitit ovat häädetyt tai joita he pitävät elinkeskuksinaan, lujitetaan käsiimme. Tämä vaatii kahdenlaatuista työtä: sotilasalalla se merkitsee garnisoonin jättämistä suurimpiin ja tärkeimpiin punkteihin; hallinnollisella alalla se merkitsee elimien muodostamista, neuvostovallan koneiston tukemista ja vastaavanlaista voimaperäistä poliittista työtä paikallisen väestön keskuudessa. Tähän sisältyykin n.s. okkupatsiojärjestelmän ydin. Sen täytyy ehdottomasti muodostua ehjäksi kokonaisuudeksi taistelussa bandiittien elävää voimaa vastaan l e n t ä v i e n k o l o n n i e n j a j o u k k u e i d e n käytön avulla.

Kokemus osoittaa, että okkupatsiojärjestelmällä suojeleminen ja vastaavan paikallisen valta-organisation järjestäminen ei takaa lujaa perustaa kaikille toimenpiteille taistelussa banditismia vastaan. Mitenkä loistavia sotilassaavutukset ulkopuolisesti ovatkin niin sisäisesti ne eivät takaa lujuutta. Lentävät kolonnat voivat käyttää veneitä — kun se on mennyt niin jälkiä ei ole. Niinpä v. 1921 meidän joukkomme Itä-Buharassa taistellessaan parttisaanisotamuotoja käyttäviä bandiitteja vastaan suoritti siellä joukon liikkeitä. Mutta johtuen siitä, että sotilasoperatioita ei seurannut esityksemme suuntaiset selkäpuolen valmistamistoimenpiteet jouduttiin siihen, että v. 1922 täytyi kamppailu Itä-Buharassa alkaa uudelleen alusta.

e) Järjestettävä tiedustelu, erikoisesti salainen. Tämänlaatuisessa sodassa sillä on niin suuri merkitys, että joissakin tapauksissa on syytä viivyttää avonaisen kamppailun alkua siksi kun-

nes salaisen tiedustelun (agentuuri) verkko on hyvin järjestetty.

f) Ylemmän sotajohdon olettamukset ja suunnitelmat täytyy pitää salassa. Tässä sodassa ei ole vahingoksi, vaikka sotilaat saavatkin viimeisellä hetkellä tietää päällikkönsä suunnitelmat. Täytyy kuitenkin varoa ei ainoastaan vihollisen tiedustelua, vaan myös edesvastuutonta suunsoittoa.

g) Poliittisen työn päämääränä paikallisen väestön keskuudessa — jos osa siitä on myötämielistä banditismille — täytyy olla pyrkimys sen yhtenäisyyden hajoittamiseen. Sitä täytyy yhä suuremmassa ja suuremmassa määrin käyttää taistelussa banditismia vastaan.

Tyypillisenä yhtenäisyyden hajauttamisen merkkinä on se, että väestö vapaaehtoisesti luovuttaa bandittien ase- ym. varastot, osoittaa heidän lymypaikkansa, ilmiantaa yksityisiä bandiitteja. Bandiittien moraalin menetyksen merkkejä ovat: karkulaisuus, päällikköjen luovutus, pienten ryhmien tuomittaviksi antautuminen.

Erikoisuudet taktillisessa suhteessa toiminnassa parttisaaneja vastaan.

a) Bandiitteja vastaan käydyn taistelun taktilliset muodot riippuvat heidän aseistuksensa laadusta ja toimintamuodoistaan. Jos — kuten useimmissa tapauksissa on asia — heidän aseistuksensa on heikko, niin tulee aina uhrata taktiikan metoodit nopeuden hyväksi.

Kesällä v. 1921 Tambovin läänissä meidän marssikolonnassa liikkuva ratsurykmenttimme kohtasi tasavoimaisen vihollisbandiittijoukon. Rykmenttimme vetämättä esiin kuularuiskujakaan, tietäen, että huonosti aseistettu vihollinen ei voi ryhtyä tulivastukseen, teki lentohyökkäyksen. Tulos: bandiitit pakenivat paniikin vallassa ja takaa-ajettaessa puolet heistä joutui raadoiksi.

b) Toimiessaan heikosti aseistettuja bandiitteja vastaan täytyy rivistön olla tiheän ja yhtenäisen (alkuperäisessä kompaktinen) jotta sitä olisi helpompi johtaa.

Tambovin läänissä v. 1921 meidän jalkaväkemme kohdatessaan avonaisella ja tasaisella seudulla ylivoimaisia bandiittiratsujoukkoja otti ne menestyksellä vastaan käyttäen Carre-muotoa (s.o. rivistötaistelumuoto, jolloin joukot käyvät taistelua ollen keskittyneenä neliöksi. — Suom. huom.).

Ratsuväkemme samalla sotanäyttämöllä asettui hyökkäystä varten kolonnaan eskadroonittain lähennetyillä intervalleilla.

Jatk.

Редакционная Коллегия: Юрий Сирола, Лаури Летонмяки, В. Оянен, К. М. Эвя, И. А Кому.

Петрозаводск, 1926. Типография им. П. Ф. Анохина

Карлит № 4601. Тираж 1500 экз.

KOMMUNISTI

on kuukauslehti, jota julkaisee Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen Keskuskomitean Luoteisbyroon Suomalainen sektsija, Leningrad, ja Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen Karjalan Aluepuoluekomitea, Petroskoi. (Коммунист, ежемесячный журнал, издаваемый финской секцией Сев. Зап. Бюро Ц.К. В.К П. (б) и Карельским Областным Комитетом В.К.П.(б).).

„Kommunistin" tarkoituksena on valaista suomenkielisille työläisille ja talonpojille Sosialististen Neuvosto-Tasavaltain Liiton alueella, erikoisesti Karjalan Neuvostotasavallassa ja Inkerissä, sekä Suomessa ja Amerikassa Venäjän vallankumouksen sekä työväen ja talonpoikain kansainvälisen vallankumousliikkeen kysymyksiä.

„Kommunistin" toimittajina ovat toverit Yrjö Sirola, K. M. Evä, Lauri Letonmäki J. A. Komu ja V. Ojanen. Lehdessä selostavat puoluetoimintaa NKP:n KK:n Luoteisbyroon Suomalaisen sektsijan ja NKP:n Karjalan Aluepuoluekomitean toimitsijat. Kommunistisen Internatsionaalen ja sen osastojen, mailman kommunistipuolueiden, toiminnasta kirjottavat niissä toimivat toverit. Suomen Kommunistisen Puolueen Keskuskomitean avulla seurataan Suomen asioita. Lehteen tulevat kirjottamaan toverit: O. V. Kuusinen, Edv. Gylling, Santeri Nuorteva, Kullervo Manner, A. Shottman, Leo Laukki, Otto Vilmi, Hanna Malm, A. Taimi, Eino Rahja, J. A. Komu, J. E. Järvisalo, T. Alavirta, A. Mantere, J. Kohonen, J. K. Lehtinen, Pekka Paasonen, Santeri Mäkelä, Jaakko Mäki, Kustaa Rovio, Toivo Antikainen, Ture Lehén, V. Forstén, Heino Rautio, T. Pottojev, A. Usenius, I. Lassy, F. Klemola y. m.

Lehden levittämisestä huolehtii Kustannusosuuskunta Kirja, osote: Издательство „Кирья" Ленинград, Набережная Жореса, д. № 4. Se on myöskin lehden toimituksen osote. Toimitussihteeri on tov. K. M. Evä. Karjalassa edustaa toimitusta tov. Lauri Letonmäki, os. Каргосиздат, Петрозаводск, Пушкинская № 7.

TILAUSHINNAT:

1/1 vuosikerta . . Rpl.	6 : —	Ulkomailla:	
1/2 „ . . „	3 : —	1/1 vuosikerta . .	4 dollaria.
1 kuukausi . . „	— : 50	1/2 „ . .	2 „

ILMOITUSHINNAT:

1/1 sivu Rpl. 150 : —, 1/2 sivua Rpl. 75 : —, 1/4 sivua Rpl. 40 : —

Toverit! Näyttäkää «Kommunistia» työläis- ja talonpoikaistovereillenne. Kerätkää tilaajia ja levittäkää yksityisnumeroita!

Työväenjärjestöjä, varsinkin puolueosastoja, kehotetaan kaikkialla asettamaan asiamiehiä ja „Kommunistin" komiteoita kokoamaan tilaajia ja levittämään lehteä. Missä ei ole järjestöjä, voivat yksityiset toverit ilmoittautua asiamiehiksi.

KIRJA